

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI KONSEYİ
UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL

ALEVİ DÜŞÜNCE OCAĞI

Aşağılayıcı kalıp yargılar, olumsuz tanımlamalar ve bireylerin din veya inançlarına dayalı olarak damgılanması şeklinde tezahür edebilecek dinî nefret, ayrımcılık, hoşgörüsüzlük ve şiddet olaylarına karşı savunuculuk.

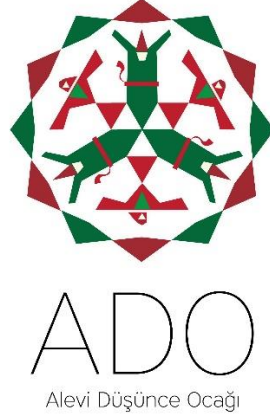
BM İnsan Hakları Konseyi 55. Oturum Yüksek Komiser raporu

**DİNÎ NEFRET, AYRIMCILIK, HOŞGÖRSÜZLÜK ve
ŞİDDET**

UN Human Rights Council 55. Session High Commissioner Report

**HATRED, DISCRIMINATION, INTOLERANCE and
VIOLENCE**

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI KOMİSYONU 55. OTURUM ÇALIŞMALARI RAPORU

UN HRC 55. SESSION

Aşağılayıcı kalıp yargılar, negatif profillemeler ve bireylerin din veya inançlarına dayalı olarak damgalanması şeklinde tezahür edebilen dini nefret, ayrımcılık, hoşgörüsüzlük ve şiddet olaylarına karşı savunuculuk.

Incidents of religious hatred, discrimination, intolerance and violence, which may be manifested by derogatory stereotyping, negative profiling, and the stigmatization of individuals based on their religion or belief.

İÇİNDEKİLER:

Önsöz ve açıklamalar	1
İnsan Hakları Konseyi Yüksek Komiseri VOLKER TÜRK 'ün BM 'nin 75. Yıl konuşması.....	2
Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi 55. Oturum için katkı çağrısı	4
ADO input ENGLISH	8
ADO 'nun bilgi notları TÜRKÇE.....	13
55. Oturum İnsan Hakları Yüksek Komiseri raporundan alıntılar ve sonuçlar bölümü	18
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu TİHEK 2023 yılı basın bildirileri;	
“Alevi Kurumlarına Yönelik Saldırıları”	24
“Alevilere Yönelik Nefret Söylemi”	26
“Nefret Söylemi İçeren İfadeler”	28
Temmuz 2024 'te yayınlanan ABD Uluslararası İnanç Özgürlükleri Komisyonu USCIRF	
“Türkiye raporu güncellemesi” “Türkiye Report Update”	30
ADO 2023 Faaliyetleri / ADO Activities Report 2023	35

ÖNSÖZ

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi 'nin 31.Mart.2022 de almış olduğu 49/5 sayılı karar ile: "**Din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme, damgalama, ayrımcılık, şiddete teşvik ve kişilere yönelik şiddetle mücadele**" konusunda konseyin 55. Toplantısında görüşülmek üzere etraflı bir raporun hazırlanması için İnsan Hakları Yüksek Komiserliğini görevlendirmiştir. Yüksek Komiserlik 26 Şubat 2024 'te başlayacak 55. Dönem toplantılarına sunulacak rapora esas olacak bilgilerin üye devletler ve ilgili kurumlarca 29.Kasım.2024 tarihine kadar gönderilmesini talep etmiş ve ADO bu konudaki raporunu 28.Kasım.2023 tarihinde göndermiştir.

26.Şubat 'ta başlayan ve 5.Nisan.2024 'e kadar süren İnsan Hakları Konseyi 55. Oturum toplantılarında "**Dine ve inanca dayalı hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme, damgalama, ayrımcılık, şiddete teşvik ve kişilere yönelik şiddetle mücadele**" alanlarında küresel düzeyde önemli saptamalar yapılmış ve çok miktarda bilgi paylaşılmıştır.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Sn. VOLKER TÜRK 'ün açış konuşması ve 18.Ocak.2024 tarihli 55. Oturum raporunda Türkiye ile ilgili önemli bilgiler de yer almaktadır. TİHEK Türkiye İnsan Hakları Kurumu ve ADO Alevi Düşünce Ocağı raporları etrafında Türkiye ile ilgili önemli sorunlara BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri 'nin 55. Oturumuna sunduğu raporun ADO bilgi notuna referans olarak 45. Maddede değinilmiştir. Bu belgemizde konu ile ilgili BM kararları, çağrı metni ve ADO ile TİHEK 'in ilgili raporları ile 26.Temmuz 2024 'te yayınlanan USCIRF Türkiye raporu güncellemesi de kamuoyumuz ile paylaşılmaktadır.

Saygılarımızla

ADO – Alevi Düşünce Ocağı Derneği

PREFACE

By resolution 49/5 of the United Nations Human Rights Council adopted on 31 May 2022: "intolerance, negative stereotyping, stigmatisation, discrimination, incitement to violence and combating violence against persons based on religion or belief", the High Commissioner for Human Rights was mandated to prepare a comprehensive report for consideration by the 55th session of the Council. The High Commissioner requested Member States and relevant institutions to submit the information that will be the basis for the report to be submitted to the 55th session of the Council, which took place between 26 February – 5 April 2024, ADO' s contribution to said reports are shared with our publicity in this booklet.

We hope that the Human Rights Council meetings may open the door to important developments at the global level in the areas of "Combating intolerance, negative stereotyping, stigmatisation, discrimination, incitement to violence and violence against persons based on religion and belief".

In this booklet, the relevant UN resolutions, the text of the call and our related submissions and some important developments are shared with the public.

ADO – ALEVI PHILOSOPHY CENTER ASSOCIATION

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Volker TÜRK 'ün "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 75. Yıldönümü" anısına Cenevre 'de düzenlenen etkinlikteki konuşması

11 Aralık 2023

<https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/12/turk-opens-global-human-rights-event-call-hope-and-action>

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 75. Yıldönümünde yeryüzünde yaşanan sorunların çözümleri için İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne bakın;

- **Küresel savaşın külleri arasına umut getirdi.**
- **Kan dökme döngülerine son vermek için adalet vaat etti.**
- **Güvenli, eşitlikçi ve kapsayıcı bir kalkınma vaat etti.**
- **Barışa giden yolu ortaya koydu.**

75 yıl önce, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni kabul ederken, yeni doğan Birleşmiş Milletler'in tüm Üye Devletleri şu derin gerçeği kabul ettiler: "İnsanlık ailesinin tüm üyelerinin doğuştan sahip oldukları onurun, eşit ve devredilemez haklarının tanınması, dünyada özgürlük, adalet ve barışın temelidir.

Ekselansları, Meslektaşlarım, Arkadaşlar,

Sizleri bu küresel etkinlikte ağırlamaktan mutluluk duyuyorum. Etkinliğimiz İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi hakkında dünya çapında tutkulu ve derinlemesine konuşmaların yapıldığı bir yılı özetliyor. Ve zorlu geleceğimizle yüzleşirken bu enerjiyi ileriye yansıtmayı amaçlıyor.

Sizler, katılımcılarımız, her bölgeden ve hayatın pek çok kesiminden geliyorsunuz ve bu köken ve bakış açısı çeşitliliği bize Evrensel Bildirge'de ortaya konan hakların tam da evrensel olduğunu hatırlatıyor.

Yoksulluk içinde yaşayanlar ya da iktidar koridorlarında süzülenler: tüm insanlar onur ve haklar bakımından eşit doğarlar.

Pek çok kurtuluş hareketi gücünü bu gerçekten almıştır.

Sömürünün ezdiği kadınlar ve erkekler ayağa kalktılar ve adalet talep ettiler.

Bağımsızlık hareketlerine katıldılar ve baskıcı imparatorlukları devirdiler. Baskıcı rejimlerle yüzleştiler ve özgürlük kazandılar. Ayrımcılığa ve ırkçılığa son verdiler. Eski düşmanlarıyla ortaklıklar kurdular. Dayanılmaz suçlar için hesap verebilirlik sağladılar. Sosyal koruma için. İnsana yakışır çalışma koşulları için ve her türlü ayrımcılığın sona ermesi için mücadele ettiler ve etmeye devam ediyorlar..

Dünyanın dört bir yanındaki toplulukların bu enerjisi ve vizyonu, bugün dünyanın büyük bir kısmının sahip olduğu muazzam yaratıcılığı ve bunun sonucunda ortaya çıkan kalkınmayı besledi.

Ancak toplumlarımızın birçoğunu dönüştüren ilerlemenin yanı sıra, geçtiğimiz 75 yıl boyunca insan haklarının korunması konusunda çok sayıda başarısızlık da yaşandı.

Bugün bu tür başarısızlıkların arasında yaşıyoruz - bunların yarattığı kargaşa ve acılarla birlikte.

- **Savaş: başta Gazze olmak üzere işgal Altındaki Filistin Topraklarında ve İsrail'de; Sudan'da; Ukrayna'da; Myanmar'da ve daha pek çok yerde dayanılmaz acılar çeken milyonlarca insanı düşünüyorum.**
- **Kıtlık.**
- **Baskıcı ve nefret dolu ayrımcılık.**
- **Baskı ve zulüm.**
- **İklim değişikliği, kirlilik ve biyoçeşitlilik kaybindan kaynaklanan insan haklarına yönelik tehditler.**

Bunlar, insan haklarının gözetilmemesinden kaynaklanan derin ve birbiriyle iç içe geçmiş sorunlardır.

Bunların çözümüne yönelik bir rehber mevcuttur.

Bu rehber, Holokost gibi dünyanın gördüğü en korkunç kitlesel katliamdan sonra, dehşet dolu bir zamanda ve topyekûn yıkımın giderek yaklaştığının bilinciyle hazırlanmıştır. On yıllar boyunca gücünü ve etkinliğini kanıtlamıştır. Hükümetin her sektörü ve insan çabasının her alanı arasında köprü oluşturmaktadır.

Ve tüm insanları birbirine bağlayan kadim bilgelik ile yankılanmaktadır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, birçok akarsu tarafından beslenen bir nehirdir. Bunlar arasında, köleleştirmeye ve ırkçı baskıya son verilmesi talebiyle ayaklanan Haiti devriminin kahramanlarını saygıyla anmama izin verin. Afrika'nın karşılıklı bağımlılık, işbirliği ve kolektif sorumluluk gibi derin değerlerine. İslam'ın insan onuruna ve zekat ilkesine yaptığı vurguya, şefkatli paylaşımına. Aydınlanmanın özgürlüklerine. Hindistanlı Hansa Mehta'nın gururlu feminizmine. Asya ruhani geleneklerinin temel birliğine. Ve birçok Latin Amerikalı sesin evrensellik ve bölünmezlik konusundaki ısrarına.

Evrensel Beyannameyi hazırlayanlar jeopolitik çatışmaları ve ekonomik farklılıkları aşmışlardır. Barış, adalet ve özgürlüğe giden yolu aydınlatan bu parlak metne ulaşmak için pek çok korkunç anlaşmazlığı bir kenara bıraktılar.

Bu nedenle bugünkü etkinliği bir umut ve eylem çağrısı olarak görüyorum.

Dayanışmanın bu kadar az, bölücü ve dar görüşlü vizyonun bu kadar çok olduğu bir dönemde, bu etkinliği kutuplaşmanın üstesinden gelmek için bir çağrı olarak, karşılaştığımız devasa zorlukları çözmek için cesaret ve ilkelerle birlikte çalışma çağrısı olarak görüyorum.

Bu etkinliği Birleşmiş Milletlere üye her devletin İnsan Hakları Evrensel Beyannamesini kabul etmesini sağlayan ruha geri dönme ve politikanın tüm alanlarında yerel, ulusal ve küresel kararları her insan yaşamının içsel ve eşit değerine dayandırma çağrısı olarak görüyorum.

Teşekkür ederim

Volker TÜRK

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Yüksek Komiseri.

Bu konuşmanın kayıtlarına aşağıdaki bağlantı sayfasından ulaşılabilir:

<https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/12/turk-opens-global-human-rights-event-call-hope-and-action>

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÖZEL RAPORTÖRÜ 'NÜN İNSAN HAKLARI KONSEYİ 55. OTURUM RAPORUNA KATKI ÇAĞRISI.

<https://www.ohchr.org/en/calls-for-input/2023/call-input-advocacy-hatred-based-religion-or-belief-transformative-responses>

Katkı Çağrısı: DİN VEYA İNANCA DAYALI NEFRETİN SAVUNULMASI - DÖNÜŞTÜRÜCÜ YANITLAR

Yayınlayan: DİN ve İNANÇ ÖZGÜRLÜKLERİ ÖZEL RAPORTÖRLÜĞÜ

SON TARİH : 29 Ekim 2023

Amaç: Din veya inanç özgürlüğü Özel Raportörü'nün BM İnsan Hakları Konseyi'nin 55. oturumuna sunacağı tematik rapor hakkında bilgi vermek.

ARKA PLAN BİLGİLERİ:

Birleşmiş Milletler'in din veya inanç özgürlüğüne ilişkin kaygılarının temelinde, din veya inanca dayalı nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığın ele alınmasının aciliyeti yatmaktadır. Bu husus, 1981 tarihli BM **Din veya inanca Dayalı Her Türlü Hoşgörüsüzlüğün ve Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Bildirgesi** ("1981 Bildirgesi") ve BM Din veya İnanç Özgürlüğü Özel Raportörü'nün yetkilerini belirleyen kararda kabul edilmiştir.

1981 Bildirgesi'nin 2.2 Maddesi din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığı "din veya inanca dayalı olarak yapılan ve amacı veya etkisi insan haklarının ve temel özgürlüklerin eşit bir şekilde tanınmasını, kullanılmasını veya bunlardan yararlanılmasını geçersiz kılmak veya zedelemek olan her türlü ayırım, dışlama, kısıtlama veya tercih" olarak tanımlamaktadır.

Bu yetkiyi en son yenileyen karar da dahil olmak üzere, İnsan Hakları Konseyi'nin müteakip kararları, bu bağlamda dini nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığı tanımlamaktadır. İnsan Hakları Konseyi'nin 49/5 sayılı kararı, din veya inanç özgürlüğü hakkının kullanılmasının önünde bir engel olarak **"aşağılayıcı klişeleştirme, olumsuz profillemeye ve bireylerin din veya inançlarına dayalı olarak damgalanması şeklinde tezahür edebilecek dini nefret, ayrımcılık, hoşgörüsüzlük ve şiddet olaylarından"** derin endişe duyduğunu ifade etmiştir.

HEDEFLER:

Bu raporda Özel Raportör, nefretin boyutlarını ve din veya inanç temelli hoşgörüsüzlük, ayrımcılık ve şiddetle ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu tür nefretin savunulmasına karşı devlet ve sivil toplum müdahalelerindeki boşlukları tespit etmeyi, bunların etkilerini araştırmayı, farklı paydaşların devam eden çabalarından en iyi uygulamaları paylaşmayı ve din veya inanca dayalı nefretin savunulmasına karşı dönüştürücü müdahalelerin geliştirilmesine yönelik çıkarımları değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Amaç, bu tür nefretin aldığı birçok biçimi, bunların farklı yasal sonuçlarını ve toplum üyelerine bireysel ve kolektif olarak nasıl yük getirdiğini görünür kılmaktır. Bu tür nefretin yayılması, mutasyona uğraması ve yeniden üretilmesi için kullanılan araçlar nelerdir? Bu nefret biçimlerinin özellikleri nelerdir ve yasal ve politik tepkiler buna göre nasıl değişmelidir? Tartışmasız ve sistematik ayrımcılık da dahil olmak üzere hem doğrudan hem de dolaylı ayrımcılık iyi anlaşılmış mıdır? Örneğin 'kültürel şiddetin' bir tezahürü olarak psikolojik ve psikososyal etkilerini nasıl daha iyi açıklayabiliriz?[1] Gelişmekte olan teknolojiler, din veya inanca dayalı nefretin hem çevrimdışı hem de çevrimiçi olarak savunulmasını ne şekilde etkilemektedir? Hangi müdahale türü nefretin aldığı çeşitli biçimlerin hangi aşamasına daha uygundur? Din veya inanç özgürlüğünün kapsamına ilişkin anlayışımızdaki sınırlamalar, azınlıklar ve yerli halklar da

dahil olmak üzere din veya inanç temelinde hedef alınan bireyler ve gruplar üzerindeki nefretin etkilerini ne ölçüde takdir edememektedir? Tüm müdahalelerimizde insan haklarını, özellikle de ayrımcılık yapmamayı desteklediğimizden nasıl emin olabiliriz?

Rapor, Devlet görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin eğitimi; örgün ve yaygın eğitim, özel müfredat ve öğrenim, farkındalık yaratma, bilgiye erişim, medya çeşitliliği ve dijital okuryazarlık ve kapsayıcılık programları da dahil olmak üzere farklı nefret türlerinin önlenmesi ve ele alınmasında Devlet ve Devlet dışı aktörlerin öncülük ettiği eylemlerin etkinliğini değerlendirmeye çalışacaktır; örneğin ilgili ifade ve adalete erişim üzerindeki kısıtlamalar veya yasaklarla ilgili yasal adımlar; BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkelerinin teknoloji şirketleri ve sosyal medya platformları da dahil olmak üzere kurumsal aktörler tarafından uygulanması; diyalog, arabuluculuk ve taban girişimleri; ve hedef grupların dahil edilmesi ve güçlendirilmesi.

ARANAN TEMEL SORULAR VE GİRDİ/YORUM TÜRLERİ:

Özel Raportör, ilgili tüm tarafları (Devletler, BM kuruluşları ve uluslararası örgütler, ulusal insan hakları kurumları, medya ve teknoloji şirketleri başta olmak üzere işletmeler, dini veya inanç azınlıkları ve toplulukları da dâhil olmak üzere sivil toplum kuruluşları) 29 Ekim 2023 tarihine kadar aşağıda belirtilen ilgili soru ve taleplere yanıt olarak bu rapora girdi sağlamaya davet etmektedir.

- **Nefret savunuculuğu yasal ve politik çerçevelerde nasıl tanımlanmaktadır ve din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük, ayrımcılık ve şiddetle nasıl ilişkilidir?**
- **Din veya inanca dayalı nefret biçimleri toplumdaki daha geniş önyargılı tutumlar tarafından ne ölçüde sürdürülmektedir? Bunun için kanıt temeli nedir? Bu önyargılar nereden kaynaklanmaktadır?**
- **Kolluk kuvvetleri ve adalet operatörleri de dâhil olmak üzere Nefret savunuculuğu yasal ve politik çerçevelerde nasıl tanımlanmaktadır ve din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük, ayrımcılık ve şiddetle nasıl ilişkilidir?**
- **Din veya inanca dayalı nefret biçimleri toplumdaki daha geniş önyargılı tutumlar tarafından ne ölçüde sürdürülmektedir?**

Bunun için kanıt temeli nedir? Bu önyargılar nereden kaynaklanmaktadır? Devlet aktörleri arasındaki önyargılı tutumlar nasıl izlenmekte, tanınmakta ve ele alınmaktadır? Lütfen bu tür politika ve uygulamaların etkili olup olmadığına dair örnekler verin.

Din veya inanca dayalı nefretin savunulmasının bazı örnekleri ve etkileri nelerdir?

Bireysel ve kolektif olarak çeşitli din ve inançlara bağlı olanlar için;

Din ve inanç toplulukları içinde;

- **Günlük ihlallerde veya ötekileştirme ve şiddetin itici güçleri olarak yerleşik olarak;**
- **Bazı hedef gruplara karşı sistemik ve yapısal dezavantaja dönüşmüş olarak;**
- **Din veya inanca dayalı nefret diğer ayrımcılık temelleriyle nasıl örtüşmektedir? Zorlukları ve gerekli yanıtları nasıl karmaşıklştırıyor?**

Belirli zamanlar (örneğin dini bayramlar, seçim dönemleri veya terör saldırıları veya ekonomik durgunluk gibi toplumsal kaygıların arttığı zamanlar); veya belirli aktörler (örneğin siyasi, dini, sosyal etkileyiciler); veya belirli biçimler (çevrimiçi, çevrimdışı, filmler ve tiyatro, okul müfredatı); veya belirli nesneler ve semboller - bu tür nefretin tezahürleriyle ilişkili midir?

Din veya inanca dayalı nefretle farklı düzeylerde, Devlet aktörleri tarafından tek başına veya diğer aktörlerle ortaklaşa nasıl mücadele edilmektedir ve bunun etkisi nedir? Bunlar ifade yasaklarıyla

sonuçlandı mı ve eğer sonuçlandıysa, lütfen bu tedbirlerin uluslararası insan hakları yükümlülüklerinin yerine getirilmesiyle nasıl tutarlı olduğunu detaylandırınız?

Din veya inanca dayalı nefret savunuculuğuna karşı koymada din ve inanç aktörlerinin bir rolü var mıdır? Bazı somut örnekler paylaşabilir misiniz?

Din veya inanca dayalı nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık - veriler de dahil olmak üzere - nasıl izleniyor ve bu kanıt tabanı, ortaya çıkan olumsuz etkilere karşı koymak için nasıl kullanılıyor? Bu veriler politika tasarımı ve uygulaması için ne ölçüde bir temel olarak kullanılmaktadır?

Sosyal içermeyi ve herkesin haklarına saygıyı sağlamak için nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılıkla - din ve inanç çeşitliliğini yönetmeye yönelik olumlu girişimler de dahil olmak üzere - mücadele etmeyi amaçlayan yasal girişimler ve içtihat hukuku, kamu politikaları, programlar ve projeler hakkında ayrıntılı bilgi verin. Örnekler arasında eğitim, medya, arabuluculuk, dinler arası diyalog ve sivil toplum girişimleri sayılabilir.

Nefret kanserinin köklerini ortadan kaldırmak amacıyla nefretin yapısal ve sistematik temellerini anlamak ve bu yapıları dönüştürmek için ne gibi çalışmalar yürütülüyor? Mümkünse, lütfen bu çabaları yürütmekle görevlendirilenlerin ayrıntılarını ve bu tür nefret savunuculuğunun hedefi olan gruplarla nasıl ilişki kurduklarını belirtin.

Din veya inanca dayalı nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığın hedeflerini desteklemek için ne gibi çalışmalar yürütülüyor? Mümkünse, lütfen nefret savunuculuğuna yanıt vermekle görevli kurumların, mekanizmaların ve aktörlerin ayrıntılarını, bütçeleri ve performans göstergeleri ile birlikte verin.

Nefretle mücadeleye yönelik mevcut BM araçlarının insan haklarını koruma yetkisine sahip çeşitli paydaşlar tarafından ne ölçüde kullanıldığına dair bilgi veriniz.

Bu alandaki TÜM yasaların, politikaların, girişimlerin ve çabaların herkes için kapsayıcı bir din veya inanç özgürlüğü anlayışına dayanmasını ve bu haktan tam olarak yararlanılması üzerinde caydırıcı bir etkiye sahip olmamasını sağlamak için ne gibi çabalar sürüyor veya sizce gerekli?

Mümkün olan yerlerde sivil toplum öncülüğündeki girişimlerin ayrıntılarını veriniz.

GİRDİLER NASIL KULLANILACAK :

Girdiler, tematik raporun yapısını ve içeriğini bilgilendirmek için masa başı araştırması ile birlikte kullanılacaktır. Sunulan görüşlere atıfta bulunulabileceği, alıntı yapılabileceği ve/veya raporla birlikte ve OHCHR web sitesinde yayınlanabileceği ve böylece, bunun istenmediği açıkça belirtilmedikçe, kamuya açık hale gelebileceği unutulmamalıdır.

[1] Galtung, J. (1990). Kültürel Şiddet. Journal of Peace Research, 27(3), 291-305.
<https://doi.org/10.1177/0022343390027003005>

Sonraki Adımlar

Özel Raportör, tüm başvuruların tercihen İngilizce veya alternatif olarak Fransızca veya İspanyolca dillerinde yazılmasını talep etmektedir. Başvurular en fazla 2.500 kelime olmalı ve 29 Ekim 2023 Pazar gününe kadar hrc-sr-freedomofreligion@un.org adresine e-posta yoluyla gönderilmelidir.

E-posta adresi: hrc-sr-freedomofreligion@un.org

E-posta konu satırı: HRC raporu için girdi - SRFORB

Kelime sınırı: 2500 kelime

Dosya formatları: Word, PDF

Kabul edilen diller: İngilizce, İspanyolca, Fransızca Nefret savunuculuğu yasal ve politik çerçevelerde nasıl tanımlanmaktadır.

UN HRC 55. Session

Call for input: Advocacy of Hatred Based on Religion or Belief - Transformative Responses

Full text of this call may reached from following link.

<https://www.ohchr.org/en/calls-for-input/2023/call-input-advocacy-hatred-based-religion-or-belief-transformative-responses>

To: hrc-sr-freedomofreligion@un.org

Input for HRC report – SRFORB

**Ref: Input for Advocacy of Hatred Based on Religion or Belief
UN Human Rights Council (55th session)**

To: Special Rapporteur on freedom of religion or belief

From: ADO ALEVİ PHILOSOPHY CENTER ASSOCIATION- TURKEY

The Islamic World has been divided into two major denominations, namely Sunni and Shia from the very early times. Alevi faith that has been considered closer to the Shia, even though with deep differentiations, has been the belief system of the nomadic Turcoman tribes throughout the history of Central Asia, Anatolia and the Balkans. Alevi community in Ottoman World has been a target of hatred, intolerance, and discrimination based on their belief since the 16th century following establishment of SAFAVID state. The Ottomans preferred the Sunni mould due to their political preferences after than; thus, different interpretations of Islam, especially Alevi Islam, have been excluded and discriminated. Even though in the Republican Turkey black letter law appears to be providing legal equality, Alevi community does not enjoy equal citizenship rights based on their belief. Even though several decisions of the European Court of Human Rights (ECtHR) confirm Alevi demands judicially, Turkey remains hesitant in providing their rights. Especially after the 1960 's by the strengthening of fundamentalist Islam this hesitance gradually converted into hatred and intolerance that led to several conflicts and massacres ¹. After the Madımak – Sivas massacre of 1993 Alevi communities chose to be organized in hundreds of CSO 's that some of them built their places of worship (Cemevi). Henceforth armed conflicts transformed, into civil disobedience,

¹ * 1966 Ortaca Massacre: A ten-day conflict in June, death toll unknown

* 15 December 1968: Attack on Hekimhan Teacher Training School. 13 teachers expelled. Many students were expelled from the school.

* 5 March 1971: Kırıkhan- 2 killed, 17 wounded. dozens of houses and businesses destroyed and looted.

* 7 November 1975: Akçadağ Teacher Training School raid .20 teachers and 600 students are expelled.

* 17/20.April 1978: Malatya - 8 dead, 100 injured, 100 million TL damage.

* 4/5 September 1978: First Sivas events 10 dead, many injured

* 19/26 December 1978: Maraş Massacre 150 Alevis killed, 500 wounded. Over 200 houses were burnt down, 100 workplaces were destroyed.

* 19/27 May 1980: Çorum 50 killed, 200 wounded

* 2 July 1993: Madımak. During the Pir Sultan Abdal Festivities, Madımak Hotel was burnt down, 33 writers, poets, thinkers, mostly Alevi, 2 hotel employees and 2 attackers were killed.

* 5 July 1993: Başbağlar- 29 people were killed; 214 houses were burnt down.

* 12/15 March 1995: Gazi neighbourhood, Istanbul. 23 killed, 400 wounded

* 15 March 1995: Ümraniye- 5 dead 20 injured

however frictions between the Sunni and the Alevi parties remained in form of hatred, intolerance and discrimination.

In this context recognition of Cem Houses (*Cemevi*) as Alevi places of worship was brought before the Court in “*Cem Foundation (Cem Vakfi) vs. Turkey*”, with the ECtHR² resolving in 2015 that Turkey was in breach of the European Convention on Human Rights. Afterwards in two more cases Turkey was found to be in the wrong by the ECtHR concerning compulsory religious education. (*Hasan and Eylem Zengin vs. Turkey*, 2007; *Mansur Yalçın and others vs. Turkey*, 2014). In both cases, the Court concluded that the Turkish educational system did not meet the requirements of objectivity and pluralism, and that insufficient content was provided to respect Alevi parents' beliefs. On 26 April 2016, the Grand Chamber of the European Court of Human Rights, in “*İzzettin Doğan and Others vs. Turkey*”, concluded that Turkey had violated the European Convention on Human Rights, calling the inability of adherents to the Alevi faith to benefit from religious public services as “religious discrimination”. Despite several judgements of the ECtHR against Turkey regarding Alevi demands, and decisions of the Committee of Ministers (CM) of European Council (EC) for their implementation, very insufficient steps have been taken by the state so far, even though June 2024 has been given by the CM as a dead-line.

Two instances shall be displayed in this document as major forms of hatred, intolerance and direct /indirect discrimination; namely in religious education and in bureaucracy.

In addition to ongoing discrimination in religious education, in June 2023, the Ministry of National Education, the Ministry of Youth and Sports and the Presidency of Religious Affairs (*Diyanet*) signed a new Protocol (ÇEDES) to be put into operation in the 2023-24 academic year. Within the scope of the project, which appears to pave the way for the surrender of education to the Diyanet and people working in religious services such as imams, muezzins and preachers are appointed under the name of “spiritual counsellors” to primary and secondary schools. According to the project, the staff and volunteer students who will take part in the activities to be carried out in the Diyanet Youth Centres will be determined by the provincial and district Diyanet offices. Many activities will be organised through clubs to be established in schools under the name of “Values Club” in the auspices of Sunni clergy without any pedagogical or educational training. The Diyanet will play an active role in supporting activities themed “Compassion” and “Benevolence”. The

² Turkey became party to the ECHR back in 1954, although it can be said that the effects of the Convention on the legal order in Turkey were seen only after the recognition of the jurisdiction of the European Court of Human Rights (ECtHR) in 1990.

programme's activity pool will also include activities such as "examples of values from the life of our Prophet". Within the scope of the protocol, activities shall also be organised in places other than schools. Courses within the scope of ÇEDES can be held in the venues provided by the parties to the protocol if "Provincial and district national education directorates give their approval".

The protocol and application procedures have received great protests from education professionals and families. Several court applications have made for the annulment of the protocol by educational staff syndicates and lawyer groups.

The major teachers' union (Egitim-Sen) of the country have applied to the supreme court of justice (Danıstay) for the annulment of the protocol in June 2023 with following points.

- Protocol clearly violates UNIFIED EDUCATION LAW No 430, Art 36 of Law no 657 about State Bureaucracy, Constitutional Court decision no E.1889/1, Art. 128 of "Constitution", Art. 43 and 47 of Law no 1139 "Basic Law on National Education, Art. 28 of Law No 652 "Organisation and duties of the Ministry of National Education" by interfering the authority of the National Board of Education.

Although annulment case is standing against Supreme court, government have already started to assign religious staff to primary and secondary schools which is creating great frustration among secular, liberal and non-Sunni population. The Alevi community, which makes up 20% of the population, has been seeking a legal solution to this issue since 2005, but the government keeps refusing implementation of local and international court decisions and accept recognised education models. The Sunni-Muslim educational system is based on assimilating the children of non-Sunni believers or non-believers, especially Alevi population.

As a summary although Turkish state laws are secular, pluralist and aims modern educational applications our government is trying to convert this educational system to a Sunni-Islam oriented fundamentalist education. So far government has not implemented ECtHR judgements since 2016, have not implemented our Constitutional Court Judgment since April 2022. The approach triggers discrimination, hate speech, delaying or ignoring law enforcements and recently especially after 7 Oct.2023 Hamas – Israel clash we have increased antisemitic and anti-minority declarations and street meetings. We are sorry to point out that state educational policies are highly fundamentalist, bridging and ignoring court judgments and in spite of strong resistance of part of the society and minorities working to further strengthen already partially applied Sunni Muslim fundamentalist educational system.

Sunnification policies of the state is not limited to the educational system, but plays a severe discriminatory role in bureaucracy, local administrations, military and police forces, as well. In this context, Alevi civil servants face conducts of hatred and systematic discrimination that eventually force them to resignation or to retirement. Promotions of Alevi staff are blocked, delayed, and their ranks are even reduced by ungrounded allegations. A group of civil servants in the Postal Administration (PTT) in the region of Elazığ and Malatya, where ratio of Alevi population is relatively high is an example of such intolerance, discrimination, and violence based on religion and belief. In the context of auditing, several Alevi staff have been targeted by ungrounded accusations involving professional insufficiency, immoral behaviour, and regulatory defaults. Cases have been filed by the targeted staff and the courts decided in favour of the plaintiffs in all cases; however administrative and disciplinary punishments against them have not been annulled by the state authorities.

A.K., a successful programmer who has a degree in Mathematical Engineering and a master's degree in Computer Engineering from Istanbul Technical University started working at PTT A.Ş. in 2000 and continued his career by passing the management exam in 2011. After various central management positions, he became the MalatyaPost Processing and Distribution Centre Manager. In this position he was awarded for his performance. H. A., the chief in the same office, passed the exam being the first in Turkey. B. İ., the head postman, was the most experienced staff of the Malatya Post Processing and Distribution Centre Directorate. All three are of Alevi faith, and they have become subjected to numerous disciplinary penalties unjustly and unlawfully. Public prosecutor of Malatya city found the allegations baseless and cancelled the investigation on 2020³. All penalties had no reason and were only an oppression done to them due to their faith. A.K. and Head Postman B.İ. were 1st Class Centre Managers at PTT AŞ. However, without even a transfer period, they were transferred to 4th Class Centre Managers in another province, which they did not deserve clearly. Although 1st. Administrative Court of Malatya decided to cancel the illegitimate appointment in 2021⁴ PTT has not yet applied the judgement. On contrary pressure on the Alevi staff have been increased. New allegations were created, and all allegations were rejected again by Public Prosecutor. In the same region each Alevi civil servant in the context of auditing were given disciplinary penalties and all were cancelled by the courts or prosecutors. Some others were subjected to ungrounded accusations of extra-marital affairs which led to family

³ <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1Lb0tWKb7apbF4g4vTXvBGzw36OkX2dyb> Public Prosecutor decision that allegations were not acceptable and baseless. 24.Nov.2020

⁴ <https://drive.google.com/drive/u/0/search?q=A.%20K>. Annulment judgement of Malatya 1st Administrative court dated 3.Nov.2021

disputes involving divorces. Psychological and psychosocial impacts of State agent's unlawful conduct of his hatred due to religion have been severe which created cultural and social violence. We just wanted to give a representative case in a single region of the country. Such or similar pressure ss exerted to state employees in many other sectors and locations.

CONCLUSION

In an age that the authoritarian politics to be in acceleration, Turkey is no exception. Unfortunately, we observe that hate speech, intolerant conduct, and discrimination to be leading to physical and psychological violence, seemingly triggered by the fundamentalist government coalition partners and their agencies. We hope that international institutions, primarily the United Nations, to be providing remedies for the authoritative state conducts that vision only their own preferences, which clearly crashes democratic principles. It is evident that hatred, intolerance and discrimination not only damage the peace and harmony in a given society, but also wound STG globally. We would like to express our readiness to provide any input, in order to be contributing to develop responses to countering advocacy of hatred and their impacts.

On the other hand, especially after 7 Oct.2023 Hamas-Israel crisis hate speech and intolerance is rapidly increasing in Turkey, some street protests are ongoing currently, on 27th of October 2023 Etz Hatim Synagogue of IZMIR / Turkey was attacked. We are concerned that hate speech, intolerance will rise to more physical destructive levels and expect UN to take necessary measures to secure a peace atmosphere.

We are honoured to submit our contribution to the call of Special Rapporteur on freedom of religion or belief for Call for input: "Advocacy of Hatred Based on Religion or Belief - Transformative Responses" with deadline of 29. October.2023.

We will be at your disposal for further information, documentation and clarifications if and when necessary.

Kindest regards

DOGAN BERMEK President

ALEVI PHILOSOPHY CENTER ASSOCIATION

www.aleviocagi.org Ph: +90 212 292 2230 mail@aleviocagi.org

Private: +90 532 513 2795 dbermek@gmail.com

www.aleviocagi.org

Istiklal Cad. NO 76. Fl. 4-13
Ph: +90 212 292 2230

34435 Beyoglu – Istanbul – TURKIYE
mail@aleviocagi.org

Kime: hrc-sr-freedomofreligion@un.org

HRC raporu için girdi - SRFORB

Ref : Din veya İnanca Dayalı Nefretin Savunulması için bilgi notu

BM İnsan Hakları Konseyi (55. oturum)

Kime: Din veya İnanç Özgürlüğü Özel Raportörü

Gönderen: ADO - ALEVİ DÜŞÜNCE OCAĞI DERNEĞİ- TÜRKİYE

İslam dünyası çok erken dönemlerden itibaren Sünni ve Şii olmak üzere iki büyük mezhebe ayrılmıştır. Derin farklılaşmalarla da olsa Şia'ya daha yakın kabul edilen Alevi inancı, Orta Asya, Anadolu ve Balkanlar'da tarih boyunca göçebe Türkmen boylarının inanç sistemi olmuştur. Osmanlı dünyasında Alevi toplumu, Safevi Devleti'nin kurulduğu 16. yüzyıldan itibaren inançları nedeniyle nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığın hedefi olmuştur. Osmanlılar daha sonra siyasi tercihleri nedeniyle Sünni kalıbı tercih etmiş; böylece başta Alevi İslamı olmak üzere İslam'ın farklı yorumları dışlanmış ve ayrımcılığa uğramıştır. Cumhuriyet Türkiye'sinde geçerli hukuk yasal eşitliği sağlıyor gibi görünse de Alevi toplumu inançları temelinde eşit vatandaşlık haklarından yararlanamamaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) birçok kararı Alevilerin taleplerini hukuken teyit etse de, Türkiye Alevilerin haklarını sağlamakta isteksiz davranmaktadır. Özellikle 1960'lardan sonra köktendinci İslam'ın güçlenmesiyle bu isteksizlik giderek nefrete ve hoşgörüsüzlüğe dönüşerek çeşitli çatışmalara ve katliamlara yol açmıştır.¹ Alevi topluluklar, 1993 Madımak - Sivas katliamından sonra yüzlerce STK'da örgütlenmeyi seçmiş ve bunların bir kısmı ibadethanelerini (Cemevi) inşa etmiştir. Bundan sonra silahlı çatışmalar sivil itaatsizliğe dönüşmüş, ancak Sünni ve Alevi taraflar arasındaki sürtüşmeler nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık şeklinde devam etmiştir.

¹ 1 * 1966 Ortaca Katliamı: Haziran ayında günlük bir katliam, ölü sayısı bilinmiyor.

* 15 Aralık 1968: Hekimhan Öğretmen Okulu'na saldırı. 13 öğretmen okuldan atıldı. Çok sayıda öğrenci okuldan atıldı.

* 5 Mart 1971: Kırıkhan- 2 ölü, 17 yaralı. onlarca ev ve işyeri tahrip edildi ve yağmalandı.

* 7 Kasım 1975: Akçadağ Öğretmen Okulu baskını. 20 öğretmen ve 600 öğrenci okuldan atıldı.

* 17/20.Nisan 1978: Malatya - 8 ölü, 100 yaralı, 100 milyon TL hasar.

* 4/5 Eylül 1978: Birinci Sivas olayları 10 ölü, çok sayıda yaralı

* 19/26 Aralık 1978: Maraş Katliamı 150 Alevi öldürüldü, 500 kişi yaralandı. 200'den fazla ev yakıldı, 100 işyeri tahrip edildi.

* 19/27 Mayıs 1980: Çorum 50 ölü, 200 yaralı

* 2 Temmuz 1993: Madımak. Pir Sultan Abdal Şenlikleri sırasında Madımak Otel'i yakıldı, 33 yazar, Çoğu Alevi olan şairler, düşünürler, 2 otel çalışanı ve 2 saldırgan öldürüldü.

* 5 Temmuz 1993: Başbağlar- 29 kişi öldürüldü; 214 ev yakıldı.

* 12/15 Mart 1995: Gazi Mahallesi, İstanbul. 23 ölü, 400 yaralı

* 15 Mart 1995: Ümraniye- 5 ölü 20 yaralı

Bu bağlamda Cem Evlerinin (Cemevi) Alevi ibadethanesi olarak tanınması "Cem Vakfı Türkiye'ye Karşı" davasında AİHM² önüne taşınmış ve AİHM 2015 yılında Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini ihlal ettiğine karar vermiştir. Daha sonra iki davada daha Türkiye zorunlu din eğitimi konusunda AİHM tarafından haksız bulunmuştur. (Hasan ve Eylem Zengin Türkiye'ye karşı, 2007; Mansur Yalçın ve diğerleri Türkiye'ye karşı, 2014). Her iki davada da Mahkeme, Türk eğitim sisteminin tarafsızlık ve çoğulculuk gerekliliklerini karşılamadığı ve Alevi ebeveynlerin inançlarına saygı gösterecek yeterli içeriğin sağlanmadığı sonucuna varmıştır. 26 Nisan 2016 tarihinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi, "İzzettin Doğan ve Diğerleri Türkiye'ye Karşı" davasında, Alevi inancına mensup kişilerin dini kamu hizmetlerinden yararlanamamasını "dini ayrımcılık" olarak nitelendirerek Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni ihlal ettiği sonucuna varmıştır. AİHM'nin Alevilerin taleplerine ilişkin Türkiye aleyhine verdiği birçok karara ve Avrupa Konseyi (AK) Bakanlar Komitesi'nin (BK) bunların uygulanmasına yönelik kararlarına rağmen, BK tarafından Haziran 2024 son tarih olarak verilmiş olsa da, devlet tarafından bugüne kadar çok yetersiz adımlar atılmıştır.

Bu belgede nefret, hoşgörüsüzlük ve doğrudan/dolaylı ayrımcılığın başlıca biçimleri olarak iki örnek gösterilecektir; bunlar din eğitimi ve bürokrasidir.

Din eğitiminde süregelen ayrımcılığa ek olarak, Haziran 2023'te Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında 2023-24 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulmak üzere yeni bir Protokol (ÇEDES) imzalanmıştır. Eğitimin Diyanet'e teslim edilmesinin önünü açacak gibi görünen proje kapsamında imam, müezzin ve vaiz gibi din hizmetlerinde çalışan kişiler ilk ve orta dereceli okullara "manevi danışman" adı altında atanıyor. Projeye göre Diyanet Gençlik Merkezlerinde yürütülecek faaliyetlerde görev alacak personel ve gönüllü öğrenciler il ve ilçe diyanet işleri başkanlıkları tarafından belirlenecek. Okullarda "Değerler Kulübü" adı altında kurulacak kulüpler aracılığıyla herhangi bir pedolojik ya da eğitimsel eğitim almadan Sünni din adamlarının himayesinde birçok etkinlik düzenlenecek. Diyanet, "Merhamet" ve "Yardımseverlik" temalı faaliyetlerin desteklenmesinde aktif rol oynayacak. Programın etkinlik havuzunda "Peygamberimizin hayatından değer örnekleri" gibi etkinlikler de yer alacak. Protokol kapsamında okul dışındaki mekânlarda da etkinlikler düzenlenecek. ÇEDES kapsamındaki kurslar, "İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin uygun görmesi" halinde protokole taraf kurumların sağladığı mekânlarda yapılabilecek.

Protokol ve uygulama prosedürleri eğitim çalışanları ve aileler tarafından büyük tepkiyle karşılandı. Eğitim çalışanları tarafından protokolün iptali için çeşitli mahkeme başvuruları yapılmıştır

² Türkiye AİHS'ye 1954 yılında taraf olmuştur, ancak Sözleşme'nin Türkiye'deki hukuk düzeni üzerindeki etkileri ancak 1990 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) yargı yetkisinin tanınmasından sonra görülmeye başlanmıştır.

Ülkenin en büyük öğretmen sendikası (Eğitim-Sen) Haziran 2023'te protokolün iptali için Yüksek Adalet Divanı'na (Danıştay) aşağıdaki hususları içeren bir başvuruda bulunmuştur.

- Protokol, 430 sayılı UNİFİED EĞİTİM KANUNU'nu, 657 sayılı Devlet Bürokrasisi Kanunu'nun 36. maddesini, Anayasa Mahkemesi'nin E.1889/1 sayılı kararını, Anayasa'nın 128. maddesini açıkça ihlal etmektedir. "Anayasa "nın 128. maddesi, 1139 sayılı Kanun'un 1139 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. ve 47. maddeleri, 652 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 28. maddesi. 652 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun "un 28. maddesine aykırı olarak Talim ve Terbiye Kurulu'nun yetkilerine müdahale etmiştir.

İptal davası Yüksek Mahkeme'de devam etmesine rağmen, hükümet ilk ve orta dereceli okullara dini personel atamaya başlamış olup, bu durum laik, liberal ve Sünni olmayan nüfus arasında büyük kırılganlıklar ve gerilim yaratmaktadır. Nüfusun %20'sini oluşturan Alevi toplumu 2005 yılından bu yana bu konuya yasal bir çözüm bulunmasını istemekte, ancak hükümet yerel ve uluslararası mahkeme kararlarını uygulamayı ve tanınmış eğitim modellerini kabul etmeyi reddetmeye devam etmektedir. Sünni-Müslüman eğitim sistemi, başta Alevi nüfus olmak üzere Sünni olmayan inançlı veya inançsızların çocuklarını asimile etmeye dayanmaktadır.

Özet olarak, Türk devlet yasaları laik, çoğulcu ve modern eğitim uygulamalarını hedeflemesine rağmen hükümetimiz bu eğitim sistemini Sünni-İslam odaklı köktenci bir eğitime dönüştürmeye çalışmaktadır. Hükümet 2016 yılından bu yana AİHM kararlarını uygulamamakta, Nisan 2022'den bu yana da Anayasa Mahkemesi Kararımızı uygulamamaktadır. Ayrımcılığı, nefret söylemini, kanunların uygulanmasını geciktirmeyi ya da görmezden gelmeyi tetikleyen bu yaklaşım, özellikle 7 Ekim 2023 Hamas-İsrail çatışmasından sonra antisemitik ve azınlık karşıtı açıklamaların ve sokak toplantılarının artmasına neden olmuştur. Üzülerek belirtmek isteriz ki, devletin eğitim politikaları son derece köktendincidir, mahkeme kararlarını görmezden gelmekte ve toplumun bir kısmının ve azınlıkların güçlü direnişine rağmen zaten büyük ölçüde uygulanan Sünni Müslüman köktendinci eğitim sistemini daha da güçlendirmek için çalışmaktadır.

Devletin Sünnileştirme politikaları eğitim sistemiyle sınırlı kalmamakta, bürokrasi, yerel yönetimler, ordu ve polis güçlerinde de ciddi bir ayrımcı rol oynamaktadır. Bu bağlamda Alevi memurlar, kendilerini istifaya ya da emekliliğe zorlayan nefret ve sistematik ayrımcılık davranışlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Alevi personelin terfileri engellenmekte, geciktirilmekte ve hatta asılsız iddialarla rütbeleri düşürülmektedir. Alevi nüfus oranının görece yüksek olduğu Elazığ ve Malatya bölgesinde Posta İdaresi'nde (PTT) çalışan bir grup memur, din ve inanç temelli hoşgörüsüzlük, ayrımcılık ve şiddete örnek teşkil etmektedir. Denetim bağlamında, çok sayıda Alevi personel mesleki yetersizlik, ahlaka aykırı davranışlar ve mevzuat ihlallerini içeren asılsız suçlamalara hedef olmuştur. Hedef alınan personel tarafından davalar

açılmış ve mahkemeler tüm davalarda davacılar lehine karar vermiştir; ancak bu kişilere karşı verilen idari ve disiplin cezaları devlet makamları tarafından iptal edilmemiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Matematik Mühendisliği mezunu ve Bilgisayar Mühendisliği yüksek lisans derecesine sahip başarılı bir programcı olan A.K., 2000 yılında PTT A.Ş.'de çalışmaya başlamış ve 2011 yılında yöneticilik sınavını kazanarak kariyerine devam etmiştir. Çeşitli merkez müdürlüğü görevlerinin ardından Malatya Posta İşleme ve Dağıtım Merkezi Müdürü oldu. Bu görevinde gösterdiği performansla ödüllendirildi. Baş postacı B. İ. ise Malatya Posta İşleme ve Dağıtım Merkezi Müdürlüğü'nün en deneyimli personeliydi. Her ikisi de Alevi inancına sahiptir ve haksız ve hukuksuz bir şekilde çok sayıda disiplin cezasına maruz kalmışlardır. Malatya Cumhuriyet Savcısı iddiaları temelsiz bulmuş ve 2020 yılında soruşturmayı iptal etmiştir. Tüm cezaların hiçbir gerekçesi yoktur ve sadece inançları nedeniyle kendilerine yapılan bir baskıdır. A.K. ve Baş Postacı B.İ. PTT AŞ'de 1. Sınıf Merkez Müdürü olarak görev yapmaktaydı. Ancak bir tayin dönemi bile olmadan, açıkça hak etmedikleri halde başka bir ildeki 4. Sınıf Merkez Müdürlüğü'ne nakledildiler. Her ne kadar Malatya 1. İdare Mahkemesi 2021 yılında hukuka aykırı atamanın iptaline karar vermiş olsa da PTT henüz bu kararı uygulamadı. Aksine Alevi personel üzerindeki baskı artırılmıştır. Yeni iddialar üretilmiş ve tüm iddialar Cumhuriyet Savcısı tarafından tekrar reddedilmiştir. Aynı bölgede, denetim bağlamında her Alevi devlet memuruna disiplin cezaları verilmiş ve bu cezaların hepsi mahkemeler veya savcılar tarafından iptal edilmiştir. Bazıları ise evlilik dışı ilişki gibi asılsız suçlamalara maruz kalmış, bu da boşanmalara varan aile içi anlaşmazlıklara yol açmıştır. Dini inançları nedeniyle nefret söylemlerinin yarattığı sosyal ve kültürel şiddete maruz kalan devlet görevlisi ağır psikolojik ve psikososyal etkiler altında kalmıştır.

Biz sadece ülkenin tek bir bölgesindeki temsili bir vakayı vermek istedik. Diğer birçok sektörde ve yerde devlet çalışanlarına bu veya benzeri baskılar uygulanmaktadır.

SONUÇ

Otoriter siyasetin ivme kazandığı bir çağda Türkiye de bir istisna değildir. Ne yazık ki nefret söylemi, hoşgörüsüz davranış ve ayrımcılığın, köktendinci hükümet koalisyonu ortakları ve onların kurumları tarafından da tetiklenen fiziksel ve psikolojik şiddete yol açtığını gözlemliyoruz. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası kurumların, demokratik ilkeleri açıkça çiğneyen ve sadece kendi tercihlerini öngören otoriter devlet davranışlarına karşı tedbirler alacaklarını umuyoruz. Nefret, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığın sadece belirli bir toplumdaki barış ve uyuma zarar vermekle kalmayıp, aynı zamanda SKHYi (Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri) küresel olarak da yaraladığı açıktır. Nefret söylemleri ve bunların etkilerine karşı savunma tedbir ve mekanizmalarının geliştirilmesine her türlü katkıyı sağlamaya hazır olduğumuzu ifade etmek isteriz.

Öte yandan, özellikle 7 Ekim 2023 Hamas-İsrail krizinden sonra Türkiye'de nefret söylemi ve hoşgörüsüzlük hızla artmakta, bazı sokak protestoları devam etmektedir, 27 Ekim 2023

tarihinde İZMİR / Türkiye Etz Hatim Sinagogu saldırıya uğramıştır. Nefret söylemi ve hoşgörüsüzlüğün fiziksel olarak daha yıkıcı boyutlara ulaşmasından endişe duyuyor ve BM'nin barış ortamının sağlanması için gerekli tedbirleri almasını bekliyoruz.

Din veya İnanç Özgürlüğü Yüksek Komiseri'nin son başvuru tarihi 29.Ekim.2023 olan "Din veya İnanca Dayalı Nefrete karşı Savunulma - Dönüştürücü Yanıtlar" başlıklı çağrısına yanıt vermekten onur duyuyoruz.

Gerektiğinde ilave bilgi, belge ve açıklama sunabileceğimizi bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla

DOGAN BERMEK Başkan

ALEVI DÜŞÜNCE OCAĞI DERNEĞİ

www.aleviocagi.org Tel: +90 212 292 2230 mail@aleviocagi.org

Kişisel tel: +90 532 513 2795 dbermek@gmail.com

Genel Kurul

İlçe Genel 18
Ocak 2024

Orijinal: İngilizce

İnsan Hakları Konseyi

Elli beşinci oturum

26 Şubat-5 Nisan 2024

Gündem maddeleri 2 ve 9

**Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin
yıllık raporu ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Ofisi'nin
raporları**

Yüksek Komiser ve Genel Sekreter

**İrkçilik, ırk ayrımcılığı, yabancı düşmanlığı ve ilgili
hoşgörüsüzlük biçimleri: Durban Deklarasyonu ve
Eylem Programının takibi ve uygulanması**

Din veya inanca dayalı olarak kişilere yönelik hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme ve damgalama ile ayrımcılık, şiddete teşvik ve şiddetle mücadele

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Raporu

Özet

Bu rapor, İnsan Hakları Konseyi'nin 52/38 sayılı kararı uyarınca sunulmuştur; bu kararda Konsey, din veya inanca dayalı olarak kişilere karşı hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme ve damgalama ile ayrımcılık, şiddete teşvik ve şiddetle mücadele etmek için Devletlere bir dizi eylemde bulunma çağrısında bulunmuştur. Mevcut rapor, Devletler ve diğer paydaşlar tarafından eylem planının uygulanması için sarf edilen çabalar ve alınan tedbirler hakkında sağlanan bilgileri ve planın uygulanmasının daha da iyileştirilmesi için potansiyel takip tedbirleri hakkındaki görüşleri içermektedir. Ayrıca, kolluk kuvvetleri, yargı mensupları, inanç temelli aktörler, öğretmenler ve medya çalışanlarına yönelik dini nefretle mücadele konusunda eğitim girişimleri de dâhil olmak üzere, eylem planının uygulanmasına ilişkin tavsiyeler de içermektedir. Devletler dini profillemeye etkin bir şekilde karşı koymalı, nefret suçları konusunda hızlı hareket etmeli ve ibadet yerleri de dâhil olmak üzere dini veya inanç azınlıklarını korumalıdır. Devletler ayrıca aşağıdaki hususları yasalaştırma ve uygulama konusundaki uluslararası yükümlülüklerini de yerine getirmelidir kapsamlı ayrımcılık karşıtı yasalar.

I. Giriş

1. 2011 yılında, İnsan Hakları Konseyi 16/18 sayılı kararında ve Genel Kurul 66/167 sayılı kararında, Devletlere, din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme ve damgalama ile ayrımcılık, şiddete teşvik ve şiddete karşı mücadele için bir dizi eylemde bulunmaları çağrısında bulunmuştur. Önerilen eylem planı, politika, hukuk ve uygulamada ulusal düzeyde alınacak tamamlayıcı tedbirleri öngörmektedir.
2. Bu rapor, Konsey'in Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nden eylem planının uygulanması için sarf edilen çabalar ve alınan tedbirler hakkında ayrıntılı sonuçlar içeren kapsamlı bir takip raporu hazırlamasını ve bu planın uygulanmasının daha da iyileştirilmesi için olası takip tedbirleri hakkında görüş bildirmesini talep ettiği 52/38 sayılı İnsan Hakları Konseyi kararı uyarınca sunulmaktadır.
3. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR) tarafından 21 Temmuz ve 26 Eylül 2023 tarihlerinde gönderilen sözlü notlara cevaben 17 Devletten alınan katkılara ve ulusal insan hakları kurumları, sivil toplum kuruluşları ve Birleşmiş Milletler kuruluşlarından gelen ilgili girdi çağrılarına verilen yanıtlara dayanan bu rapor, 1 Ocak - 31 Aralık 2023 dönemini kapsamaktadır. Raporun II. bölümünde Yüksek Komiser, eylem planının uygulanması için sarf edilen çabaları ve alınan tedbirleri vurgulamaktadır. III. bölümde ise, eylem planına ilişkin sonuçları ve planın uygulanmasını hızlandıracak potansiyel takip tedbirlerine ilişkin gözlemlerini detaylandırmaktadır.

II. Eylem planının uygulanması için yapılan çalışmalar ve alınan önlemler

4. Raporun bu bölümünde OHCHR'nin Avustralya, Brezilya, Şili, Kosta Rika, Danimarka, Ekvador, Mısır, Irak, Malezya, Meksika, Pakistan, Polonya, Katar, Romanya, Rusya Federasyonu, İspanya ve Tunus'tan ve Azerbaycan, Mauritius, Meksika ve Türkiye'nin ulusal insan hakları kurumlarından aldığı bilgiler vurgulanmaktadır.¹ Ayrıca 18 sivil toplum kuruluşundan ve OHCHR saha temsilcilikleri de dahil olmak üzere 12 Birleşmiş Milletler kuruluşundan alınan bilgiler de yer almaktadır. Eylem planının uygulanmasına yönelik çabalar ve alınan tedbirler, İnsan Hakları Konseyi'nin 52/38 sayılı kararının 7, 8, 10 ve 14. paragraflarında belirtilen hususlara karşılık gelen başlıklar altında sunulmuştur.

A. Karşılıklı anlayış oluşturmak, diyalogu teşvik etmek ve ortak politika hedeflerine ve somut sonuçların elde edilmesine yönelik yapıcı eylemlere ilham vermek için işbirliğine dayalı ağları teşvik etmek

5. İnsan Hakları Konseyi 52/38 sayılı kararında bu tür işbirliği ağlarına örnek olarak eğitim, sağlık, çatışmaların önlenmesi, istihdam, entegrasyon ve medya eğitimi alanlarında hizmet veren projeleri göstermiştir. Şili, Ulusal Din İşleri Ofisi'nin din veya inanç nedeniyle keyfi ayrımcılık yapılmamasını sağlamayı, Şili'de etkin eşitliği ve din özgürlüğünü teşvik etmeyi ve dinler arası diyalogu teşvik etmeyi amaçladığını kaydetti. Bu bağlamda, Ulusal Din İşleri Ofisi, yaklaşma metodolojilerini kullanarak, genel amaçları diğerine karşı açıklık yaratmaya çalışarak ve hoşgörüden anlayış ve kabule doğru ilerlemek için karşılıklı tanıma arayarak diyalogu teşvik etmek olan toplumsal dinler arası diyalog konseylerinin oluşturulmasını teşvik etmiştir.
6. Ekvador, Milliyetler, Halklar ve Sosyal Hareketler Müsteşarlığı'nın ülkede dinler arası diyalogu teşvik etmek için alanlar oluşturduğunu kaydetti. Haziran ve Ekim 2023 tarihleri arasında çeşitli inanç gruplarıyla üç dinler arası diyalog düzenlemiştir.

¹ Son başvuru tarihinden sonra gönderilenler de dahil olmak üzere Devletlerden ve ulusal insan hakları kurumlarından gelen başvuruların metinlerine <https://adsdatabase.ohchr.org/SitePages/Anti-discrimination%20database.aspx> adresinden ulaşılabilir.

ifade, barışçıl toplanma, örgütlenme, düşünce, vicdan ve din özgürlüğü. ⁴⁴ İnsan Haklarından Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı, 17 Kasım 2023 tarihinde Güvenlik Konseyi'ne verdiği brifingde, silahlı çatışma ve işgal devam ederken tüm taraflara, Ukrayna'daki tüm insanların uluslararası insan hakları hukukuna uygun olarak dinlerini veya inançlarını açıklama ve uygulama özgürlüğüne sahip olmalarını sağlamaları çağrısında bulunmuştur.⁴⁵

43. Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı Yüksek Temsilcisi, 2023 yılında bazı Avrupa ülkelerinde tekrarlanan Kur'an yakma olaylarına tepki olarak, bu eylemlerin saygısızca ve provokatif olduğunu belirtmiş ve şiddetin provokasyona karşı asla uygun bir yanıt olmadığını vurgulamıştır. ⁴⁶ Dünya genelinde antisemitizmin arttığı bir ortamda Yüksek Temsilci, Birleşmiş Milletler'in antisemitizmi izleme ve sistem çapında bir yanıt geliştirme konusundaki odak noktası sıfatıyla, antisemitizmle mücadele için büyük Yahudi örgütleri, elçiler ve koordinatörlerle temas kurmaya devam etmiştir. Yahudilere ve ibadethanelerine yönelik antisemitik olayları ve nefret suçlarını kınama konusunda sesini yükseltmiştir.

44. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, din veya inanç temelli olanlar da dahil olmak üzere her türlü ayrımcılığı resen veya başvuru üzerine incelemek, karara bağlamak ve izlemekle görevli olduğunu belirtmiştir. Bir lise futbol takımının başka bir okulun takımına karşı oynadığı maçta attığı gollerin kutlamaları sırasında Nazi selamı verdiği iddialarına ilişkin haberlerle ilgili olarak Kurum, bu davranışın önyargı oluşturduğunu, dışlanmış bir topluluk olarak Yahudileri hedef aldığını ve onları düşmanca ve insanlık dışı muameleye maruz bıraktığını vurguladı. Kurum ayrıca 2023 yılında Ankara'daki Alevi kurumlarına ve ibadethanelerine yönelik provokatif saldırılar ve Alevi inancına mensup bireylere yönelik nefret içerikli sosyal medya paylaşımları hakkında iki basın açıklaması yayınlamıştır.

45. **Alevi Düşünce Ocağı, Haziran 2023'te Avrupa Konseyi Bakan Yardımcılarının, Türk eğitim sisteminin Devletin çeşitli dinler, mezhepler ve inançlara karşı tarafsızlık ve yansızlık görevini yerine getirmesini sağlamak için gerekli tedbirleri almaları konusunda yetkilileri güçlü bir şekilde teşvik ettiğini kaydetmiştir, çoğulculuk ve objektiflik ilkelerine saygı göstererek, Sünni İslam dışında bir dini veya felsefi inanca sahip ebeveynlerin çocuklarına, öğrencilerin ebeveynleri dini veya felsefi inançlarını açıklamak zorunda kalmadan, zorunlu din eğitiminden vazgeçmeleri için uygun seçenekler sunmuştur.**⁴⁷

K. Dinlerine bakılmaksızın bireylerin toplumun tüm sektörlerinde temsil edilmesi ve anlamlı katılımlarının sağlanması

46. Irak, Anayasa'nın 2. maddesinin Hristiyanlar, Yezidiler ve Mandeian Sabeianlar gibi tüm bireylerin inanç ve ibadet özgürlüğü haklarını güvence altına aldığını kaydetmiştir. Irak, ulusal seçim yasalarının azınlıklara Temsilciler Meclisi ve yerel meclislerde kendi kotalarını tanıyarak yeterli temsili sağladığını vurguladı. Eğitim Bakanlığı, Türkmen, Kürt, Süryani ve Hristiyan çalışmaları genel müdürlüklerinin faaliyetleri aracılığıyla dini ve ulusal özgünlüğü desteklemek için çalışmıştır.

47. Haziran 2023'te Marakeş'te Parlamentolar Arası Birlik ve Fas Parlamentosu, Barış için Dinler ile işbirliği içinde ve Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı ve Muhammediye Din Alimleri Birliği'nin desteğiyle "Ortak geleceğimiz için birlikte çalışmak" temalı Dinler Arası Diyalog Parlamenter Konferansına ev sahipliği yapmıştır. Konferans, katılımcıların parlamentoları tüm dinlerin, inançların ve inanç temelli örgütlerin yasalar önünde eşit ve ayrımcılık yapılmaksızın muamele görmesini sağlamaya ve dinlerin, inançların ve inanç temelli örgütlerin temsilcilerini diğer sivil toplum kuruluşlarının yanında yer almaya teşvik ettiği Marakeş bildirisi⁴⁸ ile sona ermiştir.

⁴⁴ Ibid., para. 144 (x).

⁴⁵ Bkz. <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/11/asg-brands-kehris-briefs-security-council-ukraine>.

⁴⁶ Bkz. <https://www.unaoc.org/2023/07/press-statement-on-the-desecration-of-the-holy-quran-in-sweden-and-the-violence-in-iraq/>.

⁴⁷ Bkz. https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680ab822b, para. 6.

⁴⁸ Bkz. <https://www.ipu.org/file/17036/download>.

Sözleşme'de yer alan ilkeleri teşvik etmek, korumak ve uygulamak.⁶² Ofis, nefret söylemine karşı koymak ve soykırıma ve ilgili vahşet suçlarına yol açabilecek şiddet kışkırtıcılığını önlemek için topluluklardaki kadınlar için eylem planını başlattı⁶³ ve çevrimiçi nefret söylemine karşı koyma ve ele alma konusunda bir politika belgesi dağıttı.⁶⁴

57. 2023 yılında Dünya Müslüman Birliği, Papalık Lateran Üniversitesi ve Dünya Yahudi Kongresi, Barış Üniversitesi'nde din, kültür ve barış çalışmaları yüksek lisans programına ortaklaşa sponsor oldu. Program, karşılıklı anlayış ve barışa ulaşmanın ve uluslararası insan hakları hukuku doğrultusunda nefret söylemine karşı koymanın bir yolu olarak dinler arası diyaloga ilişkin içgörüler sundu. Barış Üniversitesi Barış İçin *Eksik Parça* kitabını yayınladı: *Barış Hakkı ve Askerlik Hizmetini Vicdani Ret Özgürlüğünü Bir Araya Getirmek*,⁶⁵ adlı kitabı yayınladı ve bu kitapta yazarlar İnsan Hakları Konseyi'nin 16/18 sayılı kararını ve takip eden kararları değerlendirdi.

III. Eylem planının uygulanmasını hızlandıracak potansiyel takip tedbirlerine ilişkin sonuçlar ve gözlemler

58. Barışçıl diyalog ve bir arada yaşama, din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme ve damgalama ile ayrımcılık, şiddete teşvik ve şiddete maruz kalma nedeniyle dünya genelinde giderek daha fazla engellenmektedir. Dini farklılıklar, bir grubun diğerinden daha üstün olduğu yönündeki tehlikeli iddiadan beslenerek, siyasi kazanç için silah haline getirilmiş ve manipüle edilmiştir.⁶⁶ Sosyal medya platformları, nefret dolu mesajların yayılması için benzersiz bir hız ve erişimle araç olmaya devam etmekte, cehaletin yankı odalarını beslemekte ve hem çevrimiçi hem de çevrimdışı zararlı yansımaları olan dini veya inanç azınlıklarına karşı nefreti kışkırtmaktadır.

59. Mevcut raporda da gösterildiği üzere, bazı Devletler İnsan Hakları Konseyi'nin 52/38 sayılı kararında atıfta bulunulan eylem planını uygulamaya yönelik tedbirler almıştır. Dünyanın dört bir yanındaki dini liderler ve inanç temelli aktörler dinler arası diyalogu ve çok inançlı eylemi teşvik etmek için ortak çaba sarf etmektedir, ancak dini veya inanç azınlıklarının üyeleri hoşgörüsüzlük, olumsuz klişeleştirme, damgalama, ayrımcılık, şiddete teşvik ve din veya inanç temelinde kişilere yönelik şiddetle karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Devletler ve diğer paydaşlar, İstanbul Süreci ve inanç temelli aktörlerle stratejik angajman da dâhil olmak üzere, eylem planını uygulamaya yönelik çabalarını iki katına çıkarmalıdır.

60. Dini nefretle mücadele konusunda kolluk kuvvetleri ve yargı mensupları, inanç temelli aktörler, öğretmenler ve medya çalışanlarına yönelik eğitim girişimleri, inanç okuryazarlığı, daha iyi anlayış ve duyarlılığı bütünleştiren kapsamlı bir yaklaşımın parçası olmalıdır. Örneğin iş ve konut piyasalarında, ceza adaleti sistemlerinde ve ulusal güvenlik müdahalelerinde din veya inanç azınlıklarına karşı ayrımcılığın ele alınması için açık tedbirler alınmalıdır. Devletler dini profillemeye etkin bir şekilde mücadele etmeli, nefret suçları konusunda hızlı hareket etmeli ve ibadet yerleri de dâhil olmak üzere dini veya inanç azınlıklarını korumalıdır. Devletler, kapsamlı ayrımcılık karşıtı yasalar çıkarma ve uygulama konusundaki uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmelidir.⁶⁷

⁶² Bkz. <https://www.unaoc.org/event/the-role-of-religious-communities-in-upholding-and-implementing-the-genocide-convention/>.

⁶³ Bkz. https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/publications-and-resources/Napoli_women_Communities_Plan_Action_August_2023.pdf.

⁶⁴ Bkz. https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/publications-and-resources/Countering_Online_Hate_Speech_Guide_policy_makers_practitioners_July_2023.pdf.

⁶⁵ <https://www.upeace.org/wp-content/uploads/2024/01/Wiener-and-Fernandez-A-Missing-Piece-for-Peace.pdf> adresinde mevcuttur.

⁶⁶ Bkz. <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/07/turk-calls-states-combat-weaponization-religious-differences>; ve <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/10/religious-hatred-turk-urges-renewed-social-contract-based-trust-and>.

61. Yasalarda ve politikalarda dini nefretle mücadele çabaları, eşit bir şekilde uygulanan orantılı tedbirler kullanılarak özenle tasarlanmalıdır. Bu tür yasaların sansür, baskı ve ayrımcılığa dayandığı durumlarda, meşru eleştiri ve tartışmaları sürdürülebilir ve böylece temel özgürlükleri korumak yerine zarar verebilirler. İfade özgürlüğüne yönelik her türlü ulusal kısıtlama, dini doktrini eleştirel incelemeden korumak yerine, yalnızca bireyleri koruma amacı ve sonucuyla formüle edilmelidir. Küfür yasaları da dahil olmak üzere, bir dine ya da başka bir inanç sistemine saygı gösterilmediğinin sergilenmesine yönelik yasaklar, 20 (2) maddesinde öngörülen özel durumlar haricinde, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ile bağdaşmaz. İnsan Hakları Komitesi tarafından da belirtildiği üzere, bu tür yasakların bir veya belirli dinler veya inanç sistemleri veya bunların bağluları lehine veya aleyhine veya dini inancı olanlar ile olmayanlar arasında ayrımcı olması veya dini liderlerin eleştirilmesini veya dini doktrin ve inanç ilkeleri hakkında yorum yapılmasını engellemek veya cezalandırmak için kullanılması da kabul edilemez.⁶⁸

62. Birleşmiş Milletler, bu bağlamda insan hakları korkulukları sağlamak için çeşitli araçların geliştirilmesini kolaylaştırmıştır. Rabat Eylem Planı, her vakada bağlamı, konuşmacıyı, niyeti, içeriği, zararın kapsamını ve olasılığını değerlendirerek ifade özgürlüğü ile yasaklanmış tahrik arasındaki ince çizgide gezinmeye yardımcı olabilir.⁶⁹ Haklar için İnanç çerçevesi, dini nefrete tahrik ve diğer insan hakları ihlallerine karşı disiplinler arası düşünmeyi ve eylemi kolaylaştırır.⁷⁰ Ayrıca, Birleşmiş Milletler Nefret Söylemi Stratejisi ve Eylem Planı, Hükümetleri, özel sektörü ve toplumları nefret söylemiyle birlikte mücadele etme konusunda desteklemeyi amaçlamaktadır.⁷¹

63. Sosyal medya şirketleri nefret söyleminin yayılmasını engelleme konusunda önemli bir role sahiptir. Rabat Eylem Planı'nın eşik testinin Meta'nın Gözetim Kurulu tarafından 12'den fazla kararda kullanılmış olması memnuniyet vericidir; bu da Facebook'un dünya genelinde aylık 3 milyardan fazla aktif kullanıcıyı etkileyen çevrimiçi içerik moderasyonu için önemli bir etkiye sahip olabilir.⁷² Bununla birlikte, çevrimiçi nefret söyleminden en çok etkilenenleri dinlemek ve endişeleri dile getirmek ve hızlı bir şekilde harekete geçmek için daha iyi kanallar sağlamak da dahil olmak üzere, çevrimiçi nefret söylemini etkili bir şekilde ele almak için daha fazla şey yapılması gerekmektedir.⁷³ Çevrimiçi ortam yekpare değildir; bazı platformlar nefret söylemini ele almak için sorumlu politikalara sahiptir, ancak bu standartların uygulanması çok sorunlu olmaya devam etmektedir. Diğer platformlar nefret söylemini ele almak için içerik moderasyonundan açıkça vazgeçmektedir. Birçok durumda, bu işin aciliyetine ve önemine rağmen, bu tür önemli görevlere ayrılan personel seviyesi azaltılmıştır.

64. "Haklar için İnanç" çerçevesi de dahil olmak üzere, alınan derslerin ve umut verici uygulamaların paylaşımı teşvik edilmeye devam edilmelidir.⁷⁴ Siyasi ve dini liderler, sadece kendi topluluklarına değil, saldırıya maruz kalan herhangi bir gruba yönelik saygısızlık ve hoşgörüsüzlüğe karşı açık, kesin ve derhal seslerini yükseltme konusunda özellikle önemli bir role sahiptir. Ayrıca, ister gerçek ister algılanan olsun, şiddetin önceden tahrik edilerek haklı gösterilemeyeceğini açıkça ifade etmelidirler. Eğitim girişimleri, olumlu konuşma kampanyaları, temel nedenleri anlamaya ve ele almaya yönelik araştırmalar ve kapsayıcılığı ve eşit hakları teşvik etme çabalarının tümü önemli roller oynamaktadır. Akranlar arası öğrenme ve farkındalık yaratma, bireyler ve topluluklar arasında, dinler ve inançlar arasında saygı ve anlayışı ve herkesin onurunu korumayı teşvik edebilir.

⁶⁸ İnsan Hakları Komitesi, genel yorum No. 34 (2011), para. 48.

⁶⁹ Bkz. <https://www.ohchr.org/en/documents/tools-and-resources/one-pager-incitement-hatred-rabat-threshold-test>.

⁷⁰ Bkz. <https://www.ohchr.org/en/faith-for-rights>.

⁷¹ Bkz. <https://www.un.org/en/genocideprevention/hate-speech-strategy.shtml>.

⁷² Bkz. <https://webtv.un.org/en/asset/k13/k13m8m5s4e?kalturaStartTime=1959>.

⁷³ Bkz. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/06/un-human-rights-chief-hate-speech-has-no-place-our-world>.

⁷⁴ A/78/241, paras. 59 ve 60.

65. Din veya inanç da dahil olmak üzere çeşitliliğe daha fazla hoşgörü ve saygı gösterilmesi ve tanınması, uluslararası barış ve güvenliğin teşvik edilmesine ve ekonomilerin ve toplumların tüm üyelerinin katkılarından tam olarak yararlanabilmesine de yardımcı olur. İnsan Hakları Konseyi'nin 52/38 sayılı kararında atıfta bulunulan eylem planının her bir bölümünün uygulanmasında daha fazla ilerleme kaydedilmesi gerekmektedir. Böyle bir ilerleme, Devletlerin, ulusal insan hakları kurumlarının, Birleşmiş Milletler kuruluşlarının, bağımsız uzmanların ve inanç temelli aktörler de dahil olmak üzere sivil toplum üyelerinin sürekli katılımını gerektirecektir.

Ankara'da Alevi Kurumlarına ve Cemevlerine Yönelik Gerçekleştirilen Saldırlara İlişkin Basın Açıklaması

30.07.2022

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9'uncu maddesi "*herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahip olduğu, bu hakkın, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile tek başına veya topluca, açıkça veya özel tarzda ibadet, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama özgürlüğünü*" de içerdği hükmünü ihtiva etmektedir. Ankara'da Alevi Kurumları ve Cemevlerine yönelik gerçekleştirilen şiddet eylemlerinin Alevilik inancına sahip bireylerin din ve inanç özgürlüğünün yanı sıra 'jus cogens' niteliğinde olan "ayrımcılık yasağını" da ihlal ettiği aşîkârdır. "*Karşılaştırılabilir durumda olanlara yönelik haklılaştırılmayan farklı muamele*" olarak ifade edilebilecek olan ayrımcılık yasağı ve bunun bir görünümü olan "eşitlik" ilkesi, en temel insan hakları değerlerinden birisini oluşturmaktadır. Ayrımcılık yasağı, bireylere ya da gruplara yönelik makul ve meşru gerekçesi olmayan her farklı durumun bu temel insan hakkının ihlaline yol açacağını ortaya koymaktadır.

Din ve vicdan özgürlüğünün ihlaline sebebiyet veren "Din" adına şiddet, genellikle bireylere veya topluluklara yönelik hedefli saldırılar, aşırılıkçılık veya terör eylemleri, toplumsal şiddet, devlet baskısı, ayrımcı politikalar veya mevzuat ve diğer yerleşik yapısal şiddet türleri aracılığıyla kendini göstermektedir. Nefret söylemi, olumsuz kalıpyargılar ve dini nefretin savunulmasını içeren olaylar masum insanların öldürülmesine, ibadethane

saldırılarına ve misilleme çağrılarına neden olmaktadır. Bu tür şiddet olayları ve söylemler aynı zamanda dini muhalifleri, dini azınlık üyelerini veya inanmayanları orantısız biçimde hedef almaktadır.

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 20'nci maddesinde ulusal, ırksal ya da dinsel nefretin ayrımcılık, düşmanlık ya da şiddete kışkırtma şeklini alacak biçimde savunulmasının yasalarla yasaklanması öngörülmüştür. Aksi takdirde nefret eylemlerinin geçmişte yol açtığı insanlık dışı olaylar da göz önüne alındığında, toplumda hâlihazırda azınlık durumunda olan bu grupların daha da fazla oranda görünmez hale gelmesine ve nefret söylemi ve nefret suçlarının yarattığı zararı bu azınlık grupların üstlenmesine neden olacağı değerlendirilmektedir

Eşitlik kurumları; ayrımcılık mağdurlarına yardım eden, ayrımcılık konularını izleyen ve raporlayan ve haklar konusunda bilinçlenmeye ve toplumsal eşitliğin teşvikine katkıda bulunan kurumlardır. Bu kapsamda Ankara'da Alevi Kurumları ve Cemevlerine yönelik gerçekleştirilen provokatif saldırılar insan onurunu temel alarak kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi misyonu olan Kurumumuz tarafından yakından takip edilmektedir.

Bu açıklamalar ışığında yüzlerce yıldır Anadolu topraklarında kardeşlik ruhuyla birlikte yaşadığımız Alevilik inancına sahip vatandaşlara yapılan şiddet eylemlerini kınıyor, farklı etnik köken, din ve inanca sahip birçok topluluğun farklılıklarına rağmen barış ve huzur içinde yaşadığı coğrafyamızda bu türden insan haklarıyla bağdaşmayan saldırıların ülkemizin kültür mozağine zarar veremeyeceğine ve birlik ve beraberliğimize hâlel getiremeyeceğine inanıyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Alevilik İnancına Sahip Bireylere Yönelik Nefret Söylemi Barındıran İfadeler Hakkında Basın Açıklaması

09.02.2022

Son günlerde çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla Alevilik inancına sahip bireylere yönelik hakaret, damgalama ve nefret söylemi barındıran ifadelerde bulunulmuştur. Söz konusu iletişim araçlarından biri olan sosyal medya platformları ise hukukun geleneksel uygulama alanının ötesine geçen geniş ve soyut bir alanda nefretin ifade edilmesini kolaylaştırmaktadır.

Demokratik toplumun bir unsuru olan ve kişilerin kendini gerçekleştirmesine, fikirlerini ortaya koymasına hizmet eden ifade özgürlüğü; toplumlarda medeni bir tartışma ortamının oluşabilmesini ve böylesi bir ortamda bireylerin düşünce ve inançlarını özgürce dile getirebilmelerini mümkün kılmakla birlikte mutlak bir hak olmayıp sınırları mevcuttur. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında yer aldığı üzere ifade özgürlüğüne getirilen en önemli sınırlamalardan biri belli bir grubu hedef alan nefret söylemleridir. Avrupa Konseyi'nin "Nefret İçeren İfadeler" konulu, 97(20) sayılı Tavsiye Kararı'nda belirtildiği üzere; ırkçı veya kin beslemeye, yabancı düşmanlığına, antisemitizme ve her çeşit hoşgörüsüzlüğe sevk eden düşüncelerin dile getirilmesi ifade özgürlüğü çerçevesine girmeyip bilakis insanlık onuruna saldırı niteliği taşımaktadır.

Bu çerçevede Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 17. maddesinde yer alan kötüye kullanma yasağı, devletlerin yanı sıra bireyler açısından da geçerli olup nefret söylemi söz konusu olduğunda, bireylerin ifade özgürlüklerini kullandıkları argümanı dayanaksız kalmaktadır. Nitekim AİHM; şiddeti veya nefreti yaymayı, demokratik ve çoğulcu siyasal sistemi ya da başkalarının hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmayı hedefleyen, yasadışı veya demokratik olmayan yöntemlerin kullanıldığı, şiddete başvurmayı özendiren söylemleri 17. madde kapsamında ifade özgürlüğünün kötüye kullanılması olarak değerlendirmektedir.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin Dine Küfretme, Dini Hakaretler ve Dinlerine Dayalı Olarak Şahıslara Karşı Nefret Söylemi Hakkındaki 1805 (2007) sayılı Tavsiye Kararında; herhangi bir kişi veya grubun dinsel veya başka gerekçelerle nefret, ayrımcılık veya şiddete maruz bırakılması çağrısı içeren beyanların cezalandırılması ihtiyacı vurgulanmıştır. Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu ise Eşitlik Kurumlarının Ulusal Düzeyde Irkçılıkla ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Etmesi konulu 2 No'lu tavsiye kararında ulusal insan hakları kurumlarına *"Eşitliğin yaygınlaştırılması ve sağlanması, yapısal ayrımcılık ve nefret söylemi dâhil olmak üzere, hoşgörüsüzlüğün önlenmesi ve ortadan kaldırılması, toplumdaki tüm farklı gruplara dâhil insanlar arasındaki çeşitliliğin ve iyi ilişkilerin geliştirilmesini"* tavsiye etmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda, son günlerde Alevilik inancına mensup bireylere yöneltilen nefret içerikli açıklama ve paylaşımlar; insan onurunu temel alarak kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi misyonu olan Kurumumuz tarafından yakından takip edilmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Nefret Söylemi İçeren İfadelere İlişkin Basın Açıklaması

21.05.2023

Demokratik toplumlarda seçimler, medeni ve siyasi haklar çerçevesinde bireyin siyasal iradesini yansıtmak için olanaklı kılınan en temel araçlardan birisidir. Her vatandaş ayırım gözetilmeksizin ve makul olmayan kısıtlamalar olmaksızın kamusal hizmetlerin yürütülmesinde yer alma, seçme ve seçilme hakkına sahiptir. Anayasamızın 67'nci maddesine göre; *“Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir. (...). On sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma haklarına sahiptir. (...).”*

Seçim öncesi hazırlık döneminden başlayıp seçim sonrası belirli bir süreyi de kapsayacak biçimde herkesin haklarını güvenli ve erişilebilir şekilde kullanmasını olanaklı kılacak zeminin oluşturulması gerekmektedir. Başta ifade özgürlüğü ile ayrımcılık yasağı olmak üzere temel hak ve özgürlüklere saygı gösterilmesi, seçim süreçlerine etkin katılımın sağlanması açısından önem arz etmektedir. Ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesinin hâkim olmadığı bir seçim ortamında özgür ve adil seçim ilkesi zarar görmektedir.

Demokratik toplumların temel bir bileşeni olan ifade özgürlüğü, herhangi bir siyasi veya kamusal konuyu tartışabilmenin gerekli olduğu demokratik seçim süreçlerinde, seçmenlerin, siyasi partilerin ve/ya adayların politika ve programlarını eleştirel olarak değerlendirebilmeleri ve bilinçli biçimde karar verebilmeleri açısından önem arz etmektedir. Fakat ifade özgürlüğü sınırsız bir hak değildir. İfade özgürlüğünün sınırlarından birinin nefret söylemi olduğu kabul edilmektedir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından yayınlanan “Nefret içeren ifadeler” konulu 97(20) sayılı Tavsiye Kararına göre nefret söylemi; “(...) *ırkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, Yahudi düşmanlığını veya azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli insanlara yönelik saldırgan ulusalcılık ve etnik merkezcilik, ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde ifadesini bulan, dinsel hoşgörüsüzlük dâhil olmak üzere hoşgörüsüzlüğe dayalı başka nefret biçimlerini yayan, kışkırtan, teşvik eden veya meşrulaştıran her türlü ifade biçimini*” kapsamaktadır.

İrkçılığa ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI), Nefret Söylemi ile Mücadele Hakkında 15 No.lu Genel Politika Tavsiye Kararı kapsamında; sınırsız kişisel özelliklere veya ırk, renk, dil, din veya inanç, milliyet, ulusal veya etnik köken ile soy, yaş, engellilik, cinsiyet gibi statülere dayalı olarak bir kişi ya da grubun kötülenmesini, yerilmesini veya bunlara yönelik nefretin savunulması, teşvik edilmesi ve kışkırtılmasını; bu kişi veya gruplara yönelik her türlü taciz, hakaret, negatif kalıp yargı, damgalama veya tehdit ile tüm bu ifade biçimlerinin haklılaştırılması şeklindeki bir ya da daha fazla ifade biçiminin kullanılmasını nefret söylemi olarak kabul etmektedir.

Kişilerin dil, din, ırk, renk, etnik köken vb. nedenlerle ayrıştırılmaları Türkiye’nin de tarafı olduğu “Birleşmiş Milletler Her Türlü İrk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme”; “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi” ve “İrk veya Etnik Kökene Bakılmaksızın Kişilere Eşit Muamele İlkesinin Uygulanmasına İlişkin 2000/43/AT sayılı Avrupa Konsey Direktifi” başta olmak üzere uluslararası insan hakları müktesebatı ile evrensel insan hakları ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Temel misyonu insan onurunu temel alarak kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi olan Kurumumuz, göçmen ve sığınmacılara yönelik nefret söylemi oluşturan ifadelerin çeşitli mecralarda kullanılmasını endişeyle takip etmektedir. Bu kapsamda Kurumumuz farklı kişi ve gruplara yönelik hakaret içeren, ayrımcı ve nefret içerikli ifadeleri kınamaktadır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

ABD ULUSLARARASI İNANÇ ÖZGÜRLÜKLERİ KOMİSYONU

TÜRKİYE

<https://www.uscifr.gov/publications/turkey-country-update>

26.Temmuz.2024

Yazan: Susan Bishai, Politik Analist

Türkiye'de İnanç Özgürlükleri Güncelleme Raporu (Temmuz 2024)

Genel Bakış :

Türkiye'deki son siyasi ve sosyal koşullar, ülkedeki din özgürlüğüne yönelik sorunlar yaratmaya devam etmektedir. Türkiye'de artan sınır ötesi baskılar da dâhil olmak üzere önemli insan hakları ihlallerinin yanı sıra, hükümet hem Türkiye'deki hem de komşu ülkelerdeki dini azınlıkları haklarından mahrum bırakan veya tehdit eden politikaları sürdürmekte veya geliştirmektedir. Devlet dışı aktörler de dini motifli şiddet kampanyalarını yoğunlaştırmıştır. Bu ülke güncellemesi, Türk dini milliyetçiliğinin bu kısıtlamalara nasıl katkıda bulunduğunu özetlemekte ve Türkiye'deki dini azınlık topluluklarının ve laiklerin karşılaşmaya devam ettiği ihlalleri açıklamaktadır. Raporda ayrıca devlet dışı aktörlerin din temelli saldırılarına da dikkat çekilmektedir.

Milliyetçi Devlet Dini:

Din veya İnanç Özgürlüğü ve Dini Azınlıklar Üzerindeki Etkileri;

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hükümeti, Türk ulusal kimliğini Sünni İslam'ın belirli bir çerçevesi ile eş anlamlı olarak konumlandırarak iddialı bir dini ve etnik milliyetçilik biçimini hem kullanmaya hem de körüklemeye devam ediyor. Bu ideolojinin popülist bir siyasi araç olarak kullanılmasının, hükümetin hem dini azınlıklara, hem de rejime tehdit olarak algıladığı laik Türklere yönelik kısıtlamalarının çoğunu kullandığı görülüyor. Örneğin yetkililer, hükümetin dini milliyetçi siyasi söylemine engel olarak gördüğü bireylere karşı Türk Ceza Kanunu'nun 216. maddesini işlevsel bir küfür yasası olarak uygulamaya devam ediyor. Bu yasa, sosyal sınıf, ırk, din veya mezhepsel ya da bölgesel farklılıklara dayalı olarak başka bir gruba karşı düşmanlık veya nefretin açıkça kışkırtılmasını suç saymaktadır. Şubat 2024'te Beykoz Cumhuriyet Başsavcılığı 216. maddeye dayanarak avukat Feyza Altun'u Şeriat'ı kınayan bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle gözaltına aldı. Üç yıla kadar hapis cezası öngören tahrik suçlamasıyla Altun'u bir gün gözaltında tutan yetkililer, yurt dışına çıkış yasağı ve her hafta polis kontrolünden geçme zorunluluğu gibi adli kontrol tedbirleri uygulayarak Altun'u serbest bıraktı. Altun yaptığı açıklamada, Şeriat'ı dini bir olgu değil "siyasi bir rejim" olarak tanımladığını vurgulayarak, 20. yüzyıl Türk laiklik geleneğini yineledi ve Erdoğan yönetiminin laik siyasi muhalefet ifadelerinden duyduğu endişeyi potansiyel olarak tetikledi.

Cumhurbaşkanı ayrıca 2023 seçim kampanyasında Alevi olduğunu açıklayarak siyasi tabuları yıkan rakibi Kemal Kılıçdaroğlu'na karşı İslamcı Türk milliyetçiliğini kullandı. Mayıs 2023'te Cumhurbaşkanı Erdoğan

eşi benzeri görülmemiş bir yöntemle üçüncü dönem cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturmuş olsa da, Mart 2024 yerel seçimlerinde uzun süredir iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) büyük şehirlerde laik parti rakiplerine karşı ezici bir yenilgi aldı.

Yönetimin tarihi kayıplarına rağmen, Türk milliyetçisi İslamcılık biçimleri, hem Sünni kökenli laik Türklerin hem de dini azınlıkların aleyhine olacak şekilde devlet kurumlarında ve politikalarında yerleşik kalmaya devam ediyor. Resmi rakamlara göre Türkiye'nin 84 milyonluk nüfusunun yüzde 99'u ya da daha fazlası Müslüman ve çoğunluğu Sünni Müslümanlar oluşturuyor. Bu rakamlar, hükümetin İslam'ın heterdoks bir mezhebi olarak kategorize etmekte ısrar ettiği Alevilerin gerçek sayılarını gizlemektedir.

Alevilerin sayısı 10 milyon ila 25 milyon arasında olabilir. Küçük bir Şii Müslüman nüfusun yanı sıra, Türkiye nüfusunun yüzde yarımından azını da ateistler, Ermeni Apostolikler, Bahailer, Bulgar Ortodokslar, Keldani Katolikler, Rum Ortodokslar, Yehova Şahitleri, Yahudiler, Protestanlar, Roman Katolikler, Rus Ortodokslar, Süryani Katolikler, Süryani Ortodokslar, Yezidiler ve diğerleri oluşturmaktadır.

Dini azınlıklar, Türkiye'de hem devlet destekli dini milliyetçiliğe hem de devlet tarafından yönetilen veya onaylanan bazı hükümet programlarında ayrımcılığa karşı özellikle savunmasızdır. Şubat 2023'te meydana gelen yıkıcı depremlere verilen insani yardım ve devlet destekli müdahalelere ilişkin son analizler, Aleviler, Arap Ortodokslar, Süryaniler, Protestan Hristiyanlar, Yahudiler, Nusayriler, Kürtler ve Romanlar gibi dini ve etnik azınlıkların "birçok alanda eksik ve yetersiz hizmetlerle karşılaştığını" göstermektedir. Dini azınlıklar, ibadethanelerinin yıkılması ve Antakya'nın Yahudi cemaati başkanı ve eşi gibi cemaat liderlerinin ani ölümleri ile zaten sınırlı olan ibadet ve cemaat gelişimi seçeneklerini daha da kısıtlayan bileşik krizler yaşadı.

Dini Mültecilere ve Sığınmacılara Yönelik Tehditler

Türkiye, dünyanın en büyük uluslararası mülteci ve sığınmacı nüfuslarından birine ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar arasında Çin'den gelen Uygur Müslümanları ve İran'daki spiritüalist toplulukların üyeleri gibi dini zulümden kaçan bazı dini ve etnik grupların üyeleri de bulunmaktadır. Bir zamanlar Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) tarafından yönetilen korumalı bir statü arayan bireyler, mülteci veya diğer uluslararası koruma statüsü başvurularının Türkiye tarafından genellikle uzun süren değerlendirmelerine tabi tutulmakta ve menşe ülkelerine olası sınır dışı edilmeye karşı savunmasız kalmaktadırlar.

Mayıs 2024'te, Türkiye'nin doğusundaki bir ilde yetkililer, Gonabadi Sufi Müslüman kimliği nedeniyle zulümden kaçan BM'ye kayıtlı İranlı bir mülteciyi yakalayarak gözaltına aldı. Haziran ayında, yetkililer gözaltına alınan kişiye, diğer İran doğumlu mültecilerle birlikte, görünüşte Türkiye içindeki şehirler arasında seyahat ettiği için sınır dışı etme niyetlerini bildirdiler. Türk yetkililerin Şii Sufi Müslüman inancı nedeniyle kendisini taciz ettiğini bildiren tutuklu, İran'da ciddi dini ve siyasi zulüm riski altında bulunuyor.

Ülkelerindeki dini zulümden kaçan Hristiyan mülteci ve sığınmacılar, Türkiye'de baskı görme ve dini zulüm gördükleri ülkelere sınır dışı edilme gibi çifte riskle karşı karşıyadır. Aralarında din adamlarının da bulunduğu İran doğumlu İslam'dan Hristiyanlığa geçenler, Türk hükümetinin ibadet özgürlüğüne yönelik artan kısıtlamalarının yanı sıra gözaltı ve sınır dışı edilme tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadır. Örneğin, Ocak 2024'te yetkililer, son 10 yıldır mülteci statüsünün belirlenmesini bekleyen ve Şii İslam'dan Hristiyanlığa geçen İranlı Mojtaba Keshavarz Ahmadi'yi tutukladı ve gözaltına aldı. Türk yetkililer, mülteci ve sığınmacıları gözaltına almak için sık sık başvurdukları bir gerekçeyi öne sürdüler: Türkiye içinde şehirler veya bölgeler arasında izinsiz seyahat. Ahmedi halen Türkiye'nin batısındaki bir sınır dışı kampında ve İran'a gönderilme riski altında.

Aleviler

Alevi dini inançları, tasavvuf veya İslam mistisizmi de dahil olmak üzere hem Şii hem de Sünni İslam'ın unsurlarının yanı sıra Alevilere özgü dini ritüelleri ve cemevi adı verilen ibadethaneleri de kapsamaktadır. Aleviler arasında dini ve etnik kendini tanımlama Türk, Kürt, Müslüman, dindar Alevi, seküler Alevi ve diğer eksenlerde çeşitlilik gösterebilmektedir. Son yıllarda Aleviler ve büyük ölçüde Sünni Müslüman Kürtler, mevcut siyasi rejimin merkezinde yer alan Sünni Hanefi İslamcılığının üstünlüğüne yönelik en büyük ve potansiyel olarak siyasi açıdan en uygun tehditleri oluşturmaktadır. Bu grupların sayıca çokluğu, hem dini hem de etnik veya kültürel kimliğin standart Türk ifadelerinden sapma olarak algılanması ve laikliğe veya sol siyasi ideolojilere açık olarak bilinmesi, iktidar partilerinin onları siyasi olarak marjinalleştirme girişimlerine katkıda bulunabilir. Bu nedenle, Alevi ve Kürtlerin siyasi temsili kısmen Sünni Türk dini etnik milliyetçiliğinin hem hükümet hem de toplumdaki yaygınlığı ile sınırlı kalmıştır.

Aleviler, diğer Türk dini azınlıklar ve Sünni Müslüman kökenli laikler ya da ateistlerle, devlet okullarında zorunlu din eğitimi derslerinin öne çıkması gibi süregelen bazı dini özgürlük kaygılarını paylaşmaktadır. Buna ek olarak, Mart 2024'teki yerel seçimlerden bu yana, Alevi siyasi savunucuları, Türk hükümetinin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bütçesini ve hükümet içindeki önceliğini önemli ölçüde azaltması için uzun süredir devam eden çağrılarını yenilemiştir. Bazı Alevi ve Kürt aktivistler, hükümetin Diyanet'i Sünni Müslümanların gücü elinde tutma mekanizması olarak kullandığına dikkat çekerek, hükümetin Diyanet'i herhangi bir dini ideolojiyi veya demografiyi mali olarak sübvansetmek için kullanmaması gerektiğini savunuyor. Alevilerin bütçe tahsisi konusundaki endişeleri, Türk hükümetinin Aleviliği bir din olarak tanımayı uzun süredir reddetmesine yönelik daha geniş ve ısrarlı bir itirazı yansıtmaktadır. Bu doğrultuda, Alevi toplulukları, Kültür Bakanlığı'nın Nisan 2024'te cemevlerinin aydınlatma faturalarını ödeyeceğini açıklamasından duydukları memnuniyetsizliği dile getirmişlerdir. Diyanet'in aksine bu bakanlık aracılığıyla finansman sağlanması, hükümetin Alevilerin bir inanç topluluğu olarak tanınmasına yönelik süregelen muhalefetini pekiştirmektedir.

Hristiyanlar

Türkiye'nin küçük Hristiyan nüfusu, Ermeni, Süryani ve Rum Ortodoks gibi etnik olarak birbirine bağlı geleneksel kiliselerin üyelerini; İslam'dan Hristiyanlığa, genellikle Protestanlığa geçen Türkleri; ve bazı ABD'li Protestan din adamlarının yanı sıra İran gibi diğer ülkelerden dini zulümden kaçan mülteciler de dahil olmak üzere farklı geçmişlere sahip yabancı kökenli Hristiyanları kapsamaktadır.

Hükümetin birçok yeni Hristiyan topluluğuna yönelik kısıtlamaları, kendi güvenliğine ve siyasi hakimiyetine yönelik tehdit algısından duyduğu endişeyi yansıtmaktadır. Buna göre, hükümet genellikle İslam'dan dönenlere hizmet veren ya da Batılı kurumlar veya dini liderlerle bağları olan Hristiyan toplulukları hedef almaktadır. Kısıtlamalar arasında mezheplerinin ve ibadethanelerinin yasal olarak tanınmaması; dini okullar açmalarına ve din adamı yetiştirme programlarına izin verilmemesi; ve özellikle din değiştirme faaliyetlerinde bulunduğundan şüphelenilen yabancı uyruklu Hristiyanlara yönelik gözaltı, sınır dışı etme ve yeniden giriş yasakları yer alıyor.

Kısmen Hristiyan din adamlarının eğitim ve öğretiminin önündeki resmi engeller nedeniyle, birçok Protestan Hristiyan Türk topluluğu yabancı doğumlu din adamlarını ve diğer din görevlilerini içermektedir. Topluluk savunucuları, Ocak 2019'dan bu yana ve 2024'ün başlarından itibaren, Türk hükümetinin Türkiye'de ve Türk kontrolündeki Kuzey Kıbrıs'ta 100'den fazla uzun süreli ikamet eden

veya gurbetçi Protestan Hristiyanı hedef aldığını ve bazı Türk vatandaşı eşler ve çocuklar da dahil olmak üzere potansiyel olarak yüzlerce aile üyesini etkilediğini tespit etmiştir.

Örneğin, yetkililer Hristiyan din adamlarına ve aile üyelerine N82 ve G87 gibi kısıtlayıcı göçmenlik sınırlamaları (kodları) uygulamakta ve bu kişileri ulusal güvenlik için risk olarak tanımlamaktadır. **Bazı uluslararası hukuk gözlemcileri, hükümetin eylemlerinin misyonerlik faaliyetlerinin veya din değiştirmenin ne suç, ne de milli güvenliğe karşı tehdit olduğunu tespit eden 2015 tarihli bir Türk Danıştay kararıyla uyumlu olmadığını öne sürmüştür.** Şubat 2024'te Türk Anayasa Mahkemesi, yasal olarak ikamet eden papazları ve diğer dini liderleri yeniden giriş yasağı, ikamet izinlerinin iptali ve sınır dışı edilmeleri için hedef alan göçmenlik makamlarının Protestan Hristiyanların din özgürlüğünü ihlal etmediğine karar vermiştir. Toplulukların savunucuları, sahte ulusal güvenlik gerekçeleriyle getirilen bu kısıtlamaların Türk Hristiyan cemaatlerini daha da zora soktuğunu, din adamlarından ve diğer kritik personelden mahrum bıraktığını bildirmektedir.

Hem geleneksel kiliseler hem de yeni cemaatler, kiliselerinin dini mekanlarını ve mülklerini korumak ve muhafaza etmek için süregelen mücadelelerle uğraşmaktadır. Bu mekanlardan bazıları, özellikle İslamcı Türk milliyetçiliğinin kalelerinde, dini motifli vandalizm ve diğer saldırılara karşı savunmasızdır. Protestan irtibat görevlileri, bazı cemaatlerin daha fazla saldırıdan veya hükümet kısıtlamalarından kaçınmak için gizli ibadet ve diğer yollara başvurduğunu bildirmektedir. Rum Ortodokslar gibi bazı geleneksel kiliseler, hükümetin tüm Hristiyan mezheplerine tanımadığı yasal tanınmadan yararlanabilse de, azalan nüfusları tarihi kiliselerin korunmasını bu topluluklar için acil bir mesele haline getirmiştir.

Ortodoks cemaatler, Türk hükümetinin 2020 yılında çıkardığı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İslamcı milliyetçi söylemiyle örtüşen tartışmalı kararnameyle Bizans döneminden kalma Ayasofya Bazilikası ve müzesini cami olarak yeniden faaliyete geçirmesinden derin rahatsızlık duymaya devam ediyor. Benzer şekilde, hükümetin Mayıs 2024'te İstanbul'un tarihi Kariye Kilisesi'ni ve müzesini Kariye Camii olarak "yeniden faaliyete geçirmesi" Türkiye'deki Hristiyanların, uluslararası Ortodoks toplumunun ve kültürel mirası koruma uzmanlarının tepkisine yol açtı. Cemaat savunucuları, yapının ibadet edenler için nispeten küçük bir alana sahip olması ve şehirdeki cami sayısının çokluğu nedeniyle cami olarak kullanılmasının, yönetimin kendisini Osmanlı İslamcı iktidarının mirasçısı olarak göstermesi açısından büyük ölçüde sembolik bir eylem olduğunu belirttiler.

Olumlu bir not olarak, hükümet yetkilileri bazı dini azınlık topluluklarına kamuoyu önünde bazı açılımlarda bulundu. Nisan 2024'te Cumhurbaşkanı Erdoğan, I. Dünya Savaşı sırasında cemaatlerinin hayatını kaybetmesi nedeniyle Hristiyan Ermeni vatandaşlara yıllık taziyelerini sundu. Mayıs ayında Cumhurbaşkanı, yönetiminin Türk hükümetinin onlarca yıldır kapalı tuttuğu "Heybeliada Ruhban Okulu'nun yeniden açılması için çalıştığını" belirtti. Haziran ayında Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, birçok Doğu Ortodoks cemaatinin din adamlarının ve kiliselerinin dünya çapında gelişmesi için gerekli gördüğü bir kurum olan okulu ziyaret etti. Bakanın "Heybeliada Ruhban Okulu'nun [yeniden] açıldığını görmek isterim" şeklindeki yorumu ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ilgili açıklamaları, Türkiye'deki Ortodoks Hristiyanların, hükümetin hem yerel hem de uluslararası önemi olan bu konuda uzun zamandır beklenen reformları yapacağına dair umutlarını yeniden canlandırabilir.

Yahudiler

Türkiye'de yaklaşık 14.300 Yahudi yaşamaktadır. Nüfusun çoğunluğu İstanbul'da yaşamakta olup, İstanbul'da halen faal olan 26 synagog bulunmaktadır. İzmir, Bursa ve Antakya'da da daha küçük cemaatler bulunmaktadır. Hamas'ın 7 Ekim 2023'te İsrail'e yönelik saldırıları ve ardından Gazze'de yaşanan çatışmalardan bu yana, Cumhurbaşkanı Erdoğan da dahil olmak üzere Türk yetkililer ve

kamuoyu önündeki diğer kişiler, Türkiye'de Yahudi karşıtı duyguları körükleyen açıklamalarda bulundu. Mayıs 2024'te Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Gazze'deki savaşla ilgili bir dizi açıklamasının arasında, İsrail'in Hamas çatışması sonrasında Türk topraklarını ele geçirmeyi planladığını iddia ettiği bildirildi. Bu tür yorumlar, Anadolu'da Yahudi hakimiyetinden korkan antisemitik Türk anlatılarını çağrıştırıyor. Cumhurbaşkanı'nın sözleri, bazı Türk Yahudilerinin ülke içinde zulme uğrama korkusunun artmasına katkıda bulunmuştur.

Devlet Dışı Aktörler:

Türk hükümetinin din veya inanç özgürlüğüne getirdiği kısıtlamalara ek olarak, dini motifli ideolojilere sahip devlet dışı aktörler de Türk nüfusu için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Kendini Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) olarak ilan eden örgütün kolları, son yıllarda Türkiye'de yabancı uyruklu ve ulusötesi cihatçılar da dahil olmak üzere giderek artan bir üye kitlesine sahip olmuştur.

24 Ocak'ta İstanbul'da Pazar ayınının yapıldığı Santa Maria Roma Katolik Kilisesi'ne giren silahlı saldırganlar ateş açarak bir kişinin ölümüne neden oldu. Raporlar daha sonra kurbanın Alevi kökenli bir erkek olduğunu ve Hristiyanlığı seçen amcasıyla birlikte düzenli olarak ayine katıldığını ortaya koydu. İŞİD saldırının sorumluluğunu üstlenirken, 4 Ocak'ta İŞİD'in "sivil ve askeri mürtedler arasında ayırım yapmaksızın... mümkün olan her yolla dünya çapında Yahudi ve Hristiyanlara karşı saldırı" çağrısına cevaben "çok tanrılı törenleri sırasında Hristiyan inançsızların bir araya geldiği bir topluluğa saldırdığını" belirtti. İŞİD'in yedi yıldır Türkiye'de gerçekleştirdiği ilk başarılı saldırı olan bu eylem, İŞİD'in Orta Asya ve Afganistan merkezli Horasan kolunun (İŞİD-K) artan etkisini yansıtmaktadır. Buna karşılık olarak Türk hükümeti İŞİD karşıtı kampanyasını hızlandırdı ve yetkililer 10 ay boyunca terör örgütüyle bağlantısı olduğu iddia edilen, aralarında Orta Asya uyruklu ya da geçmişi olan kişilerin de bulunduğu 3,000'den fazla kişiyi tutukladı, gözaltına aldı ya da soruşturdu.

Sonuç

Türkiye'deki son siyasi ve sosyal koşullar, hükümetin din özgürlüğüne yönelik devam eden kısıtlamalarını yansıtmaktadır. USCIRF, 2024 Yıllık Raporu'nda ABD Dışişleri Bakanlığı'na Türkiye'nin Uluslararası Dini Özgürlükler Yasası (IRFA) uyarınca dini özgürlüklere yönelik ciddi ihlallerde bulunduğu veya bu ihlallere göz yumduğu gerekçesiyle Özel İzleme Listesi'ne alınmasını tavsiye etmiştir. Bu bölümde ayrıca ABD hükümetinin Türkiye'deki din özgürlüğü sorunlarını ele almak için atabileceği bir dizi adım da özetlenmektedir.

NOT: Çeviriler ADO tarafından Yapay Zeka Desteği ile yapılmıştır.

ALEVİ DÜŞÜNCE OCAĞI 2023 YILLIĞI

Alevi Düşünce Ocağı'nın (ADO) 2023 yılı boyunca faaliyetlerine, takip ettiği konulara ve yayınlarına www.aleviocagi.org / sitemizden ve www.facebook.com/groups/aleviocagi sayfalarından ulaşabilirsiniz.

Alevi Düşünce Ocağı Derneği 2023 yılında kuruluş amacı, tüzüğü ve hedefleri doğrultusunda faaliyet ve yayınlarını sürdürdü. Aşağıda faaliyet ve yayınlarımızı sizler için kronolojik olarak özetledik.

ADO'yu <https://aleviocagi.org> adresli sitesinden takip edebilir, mail@aleviocagi.org elektronik posta adresi ile irtibat kurabilirsiniz.

2023 yılında ADO web sitesi yenilendi. Sitede düzenlemeler yapıldı ve yeni eklentiler yapılarak genişletilmeye çalışıldı.

ADO SOHBETLERİ 2023:

2020 yılından bu yana birçok farklı konuda yapılmış sohbet ve yayınlarımız 2023 'te de sürdü. Bu yayınların tümüne "BACIYAN-I RUM" anısına "BACILARLA SOHBETLER" sürüyor. Cumhuriyet Türkiye'sinin özellikle son döneminde sivil toplumda ve Alevi kurumlarında kadınlar emekleri ve hizmetleri ile ön planda yer alıyor. "Bacılar" serimizde toplumun öncü ve örnek kadınları ile söyleşiler gerçekleştiriyoruz.

Bacılar ile sohbetlere alttaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

<https://aleviocagi.org/oncu--ornek-bacilar-ile-soylesiler>

KERBELA GÜNLÜĞÜ 2023

Muharrem ayında tutulan, Matem Orucu döneminde Kerbela vakasını özetleyen **2023 KERBELA GÜNLÜĞÜ** 'nü ve ilgili bilgileri web sitemizde ve sosyal medya hesaplarımızda paylaştık. Bu bilgilere web sitemizde KERBELÂ GÜNLÜĞÜ sayfamızdan ulaşabilirsiniz.

<https://aleviocagi.org/2023--kerbela-gunlugu>

Kerbela Mersiyeleri AYDIN ÇAKMAKKAYA

<https://www.youtube.com/watch?v=1unJFNvBeJU>

İNANÇ ÖZGÜRLÜKLERİ 2023 FAALİYETLERİMİZ

AIHM ALEVİ KARARLARI ve GELİŞMELER HAKKINDA ÖZET BİLGİ:

Türkiye'de "İnanç Özgürlüğü" dendiğinde Alevilerin maruz kaldığı ayrımcılık ve hak arayışı ön plana çıkmaktadır. Alevi Düşünce Ocağı Başkanı Doğan Bermek ve Avukat Namık Sofuoğlu Haziran 2023 'te üç köşe yazısı ile, Alevi davaları adı ile de bilinen AIHM davalarının içeriklerini, mahkeme kararlarını ve bugün geldiğimiz noktada kararların uygulamalarını açıkladılar. Bu yazı dizisine aşağıdaki bağlantılardan ulaşılabilir.

<https://aleviocagi.org/aihm-kararlari--1->
<https://aleviocagi.org/aihm-kararlari---ii>
<https://aleviocagi.org/aihm-kararlari---iii>

UYGULAMADA AIHM KARARLARI İZLEME RAPORU VI -

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Haziran 2023 'te gerçekleşen 1468. toplantısı ile ilgili gelişmeleri içeren rapor VI Temmuz 2023'te Türkçe ve İngilizce olarak yayınlandı.

<https://aleviocagi.org/aihm-kararlari---izleme-raporu-6>
<https://aleviocagi.org/ecthr-judgments---report-6>

İZLEME RAPORLARIMIZIN tümüne <https://aleviocagi.org/dava-takipleri> sayfasından erişilebilir.

İÇ HUKUK İLE İLGİLİ GELİŞMELERİ VE İLGİLİ AIHM KARARLARININ TAM METİNLERİNİ

<https://aleviocagi.org/ic-hukuk> sayfamızda bulabilirsiniz.

AIHM Kararı 62649/10-- EŞİT HAKLAR - İNANÇ ÖZGÜRLÜKLERİ – TAM METİN

<https://aleviocagi.org/aihm-karari---esit-haklar---inanc-ozgurlukleri-->

AIHM KARARI 32093/10 - CEMEVLERİ ELEKTRİK PARASI – TAM METİN

<https://aleviocagi.org/aihm-karari---cemevleri-elektrik-parasi->

AIHM KARARI 21163/11 - ZORUNLU DİN DERSİ – Tam Metin

<https://aleviocagi.org/aihm-karari---zorunlu-din-dersi>

TBMM 7421 SAYILI TORBA YASA ALEVİLİKLE İLGİLİ MADDELER

<https://aleviocagi.org/7421-sayili-torba-yasa-alevi-maddeleri>

7421 CEMEVLERİ TORBA YASASI – İPTAL VE YÜRÜTMİYİ DURDURMA DAVA DİLEKÇELERİ –

<https://aleviocagi.org/7421-cemevleri-yasasi---chp-iptal-ve-yurutmeyi-durdurma-dava-dilekcesi---1>

<https://aleviocagi.org/7421-cemevleri-yasasi---chp-iptal-ve-yurutmeyi-durdurma-dava-dilekcesi---2>

ZORUNLU DİN DERSLERİ - ANAYASA MAHKEMESİ KARARI 2014/15345 – 7.4.2

<https://aleviocagi.org/zorunlu-din-dersi---anayasa-mahkemesi-karari->

ALEVİ BEKTAŞI KÜLTÜR VE CEMEVLERİ BAŞKANLIĞI – 112 SAYILI CB KURULUŞ KARARNAMESİ

<https://aleviocagi.org/alevi-bektasi-kultur-ve-cemevleri-baskanligi112-sayili-cb-kurulus-kararnamesi>

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ile ilgili çalışmalarımız :

1. Türkiye’de Dine Dayalı Hoşgörüsüzlük sorunları ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komiserliğinin çağrısına katkı belgesi gönderildi. 19.Eylül.2023
<https://aleviocagi.org/birlesmis-milletler-hrc--52-38-sayili-din-ve-inanc-ozgurluklerinde-hosgorusuzlukle-mucadele>
2. Birleşmiş Milletler Özel Raportörlüğüne Din ve İnanç Özgürlüklerine yönelik Nefret Söylemlerine karşı savunma konulu raporumuz gönderildi. 28.Ekim.2023
<https://aleviocagi.org/birlesmis-milletler-yuksek-komiserligi-nin--din-ve-inanc-ozgurluklerine-karsi-nefret-soylemi-ile-mucadele->

T.C. AYM -ANAYASA MAHKEMESİ BAŞVURUSU (Amici Curiae)

Üç Alevi federasyonu **AACF**- Anadolu Alevi Canlar Federasyonu, **AVF** – Alevi Vakıfları Federasyonu ve **TADEFE** – Tahtacı Dernekler Federasyonu ile **ADO** – Alevi Düşünce Ocağı T.C. ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI ‘na

“ÜLKEMİZDE İNANÇ ÖZGÜRLÜKLERİ, UYGULAMALAR VE ALEVİ TOPLUMUNUN SORUNLARI” konusunda görüşlerini sundular. 19.Kasım.2023

<https://aleviocagi.org/anayasa-mahkemesi-baskanligina>

İNANÇ ÖZGÜRLÜKLERİ ETKİNLİKLERİ:

13.Nisan.2023 TBB-Türkiye Barolar Birliği tarafından Ankara ‘da düzenlenen “AFETE TOPLUMSAL MÜDAHALE ve HUKUK” çalıştayına ADO katıldı.

<https://www.barobirlik.org.tr/Haberler/afete-toplumsal-mudahale-ve-hukuk-calistayi-genis-bir-katilimla-gercekleştirildi-83729>

15. Haziran.2023 – ADO-AVF ORTAK TOPLANTISI

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi ‘nin toplantısı kararlarını değerlendirdik.

<https://www.youtube.com/watch?v=9tMZy7K6k&t=156s>

AIHM Kararları ve Uygulamalar konusu Prof.Dr. İftar Gözaydın ile değerlendirildi.

<https://www.youtube.com/watch?v=xU6PSbEgYkg&t=44s>

25.Haziran.2023 - TUZLA AYDINLI HAYDAR EREN Kültür ve Eğitim Vakfı genel kurulunda AIHM Kararları ve uygulamalar da konuşuldu.

<https://www.youtube.com/watch?v=O48CFnRAgE&t=102s>

8.Temmuz.2023 - AACF tarafından düzenlenen HUKUK ÇALIŞTAYI ‘na katıldık.

<https://www.youtube.com/watch?v=QHfsUzrtdyk&t=2s>

<https://www.youtube.com/watch?v=pAjN-GPo9lo&t=55s>

ALEVİLİK ve KENT YAŞAMI

ADO 'dan Doğan Bermek - AACF 'den Eba Muslum Karataş, TEMPO TV 'den Tuncay Salan 23

Temmuz 2023 Muharrem Sohbetlerinde "ALEVİLİK ve KENTTE YAŞAM" sorunları üzerinde
söyleştiler.

<https://www.youtube.com/watch?v=zFUdpiUpvnk>

<https://www.youtube.com/watch?v=zFUdpiUpvnk>

SOSYAL MEDYA ve ETKİNLİKLERİMİZ

- Bacılarla Sohbet söyleşileri sürdürüldü
- Yıl boyunca önemli kutsal günler – anmalar - İklim Krizi- Hayvan Hakları- Paralı avcılık – Deprem – Akbelen - İkizdere– Şans oyunlarında vergi indirimi - İdari sorunlar gibi toplumun tümünü ilgilendiren alanlarda sürekli olarak yayınlar yapıldı, gerekli hallerde destek olundu.
- Deprem ve ardından deprem bölgesine yardım ve destek sağlamaya çalıştık, Jeoloji Muh. Odasının çalışmalarını maddi destek sağladık.
- Adıyaman ve deprem bölgesi için bir Halı projesi geliştirdik, projeye başladık ve ilk etap çalışmalarını tamamladık, ancak yerel yönetimin beklentilerinin farklılıkları, yardım konusundaki kargaşa ve yardım yönetimi konularındaki belirsizlikler nedeni ile projenin gerçekleşmeyeceğini fark ederek hazırlanmış olan ekipman ve yardım bölgesine iletilmiş ham maddeyi(100 adet öreke – teşyi ve 100 kg yıkanmış-taranmış yün) BESNİ KADIN Kooperatifine bağışlayarak projeyi iptal ettik.
- Mayıs ayında USCIRF- ABD Senatosu Uluslararası Din ve İnanç Özgürlükleri komisyonunun yıllık raporu yayınlandı, raporun İnanç Özgürlükleri ile ilgili bölümlerini kamuoyu ile paylaştık ve yaygınlaştırdık.
- Değişik gazete ve yayın kuruluşları ile inanç özgürlükleri, dini ve etnik ayrımcılıklar, nefret söylemi gibi konularda çeşitli söyleşiler yaptık ve yayınladık.
- Avrupa birliği Sivil Toplum destekleme programları SİVİLDÜŞÜN ve ETKİNİZ ile STGM – SİVİL TOPLUM GELİŞTİRME MERKEZİ tarafından düzenlenen webinar ve toplantılara katıldık.
- 21.Eylül’de İzmir Bornova ‘da düzenlenen TÜRK DÜNYASI BULUŞMASI ‘na katıldık.
- 20-21 Kasım 2023 ‘te Arnavutluk – TİRAN ‘da yapılan EU TACSO 3 toplantısına katıldık.

KÖŞE YAZILARI

Köşe yazılarımız toplu olarak ALEVİ PORTAL den izlenebilir.

<https://alevi-portal.net/author/doganbermek/>

2023 - ÖNEMLİ HABERLERİMİZ

1. "CHP'yi Aleviler yönetiyor" iddiasına tepki: Kimse AK Parti, MHP ve İYİ Parti için Sünni partileri demiyor

<https://aleviocagi.org/-chpyi-aleviler-yonetiyor--iddiasina-tepki--kimse-ak-parti--mhp-ve-iyi-parti-icin-sunni-partileri-demiyor>

2. DÜŞÜN DÜŞÜN 203

<https://aleviocagi.org/dusun-203-418>

3. YAYLAKONAK destek projesi

<https://aleviocagi.org/yaylakonak>

4. ADO YAYLAKONAK'TA

<https://aleviocagi.org/bermek-yaylakonakta>

5. ADO ADIYAMAN ZİYARETİ

<https://aleviocagi.org/ado-adiyaman-ziyareti>

6. ASBEST İDARİ İŞLEM İTİRAZ

<https://aleviocagi.org/asbest-idari-islem-itiraz>

7. Afete Toplumsal Müdahale ve Hukuk Çalıştayı

<https://aleviocagi.org/afete-toplumsal-mudahale-ve-hukuk-calistayi>

8. DEPREM BÖLGESİNDE ÇEVRE VE HALK SAĞLIĞI SORUNLARI

<https://aleviocagi.org/deprem-bolgesinde-cevre-ve-halk-sagligi-sorunlari>

9. Türkiye’de İnanç Grupları: Sorunlar ve Taleplere Yönelik Yeni bir Çerçeve

<https://aleviocagi.org/turkiyede-inanc-gruplari--sorunlar-ve-taleplere-yonelik-yeni-bir-cerceve>

10. ALEVİ İNANÇ SİSTEMİ VE RİTÜELLERİ

<https://aleviocagi.org/alevi-inanc-sistemi-ve-rituelleri-445>

11. Prof. Dr. MEHMET HAYRİ KIRBAŞOĞLU, KEMAL KILIÇDAROĞLU ‘nun ALEVİ videosunu değerlendirdi.

<https://aleviocagi.org/prof--dr--mehmet-hayri-kirbasoglu--kemal-kilicdaroglu--nun-alevi-videosunu-degerlendirdi-->

12. 14 ve 28 Mayıs 2023 Doğan Bermek (Alevi Portal)

<https://aleviocagi.org/14-ve-28-mayis-2023-dogan-bermek-alevi-portal>

13. Anadolu Alevi Canlar Federasyonu

<https://aleviocagi.org/anadolu-alevi-canlar-federasyonu>

14. ALİ'SİZ ALEVİLİĞE AYŞE ACAR'DAN YANIT

<https://aleviocagi.org/alisiz-alevilige-ayse-acardan-yanit>

15. Prof. Dr. MUSTAFA ÖZTÜRK 'ün ANADOLU İRFANI

<https://aleviocagi.org/prof--dr--mustafa-ozturk-un-anadolu-irfani>

16. 60. ULUSAL 34. ULUSLARARASI HACI BEKTAŞ VELİ ANMA TÖRENLERİ VE KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ PROGRAMI

<https://aleviocagi.org/60-ulusal-34-uluslararasi-haci-bektas-veli-anma-torenleri-ve-kultur-sanat-etkinlikleri-programi>

17. ADO - AACF MUHARREM SOHBETİ Anadolu Alevi Canlar Federasyonu - Alevi Düşünce Ocağı
<https://aleviocagi.org/ado---aacf-muharrem-sohbeti-anadolu-alevi-canlar-federasyonu---alevi-dusunce-ocagi--498>

18. Siyasi iktidarın sağ kolu olarak Diyanet
<https://aleviocagi.org/siyasi-iktidar-in-sagkolu-olarak-diyanet>

19. G20 DELHİ ORTAK DEKLARASYONU
9/10. Eylül.2023 'te DELHİ 'de toplanan G20 zirvesinde TÜRKİYE de Cumhurbaşkanı seviyesinde temsil edildi ve katılımcı devletler 83 maddelik bir ORTAK DEKLARASYON imzaladılar. Deklarasyonun kadın hakları ile ilgili " TOPLUMSAL CİNSİYET EŞLİĞİ ve TÜM KADIN ve KIZ ÇOCUKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ" bölümünün 63-68. Maddelerinin tarafımızdan yapılmış Türkçe çevirileri aşağıda link de inceleyebilirsiniz.
<https://aleviocagi.org/g20-delhi--ortak-deklarasyonu>

20. Laik Eğitim için Mitinge Çağrı
<https://aleviocagi.org/laik-egitim-icin-mitinge-cagri>

21. BM (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER) KÜRSÜLERİNDE İLK BELEDİYE BAŞKANIMIZ
Avcılar Belediye Başkanı Turhan Hançerli BM (Birleşmiş Milletler) Kürsüsü'nde 2 sene üst üste konuşma yapan ilk Belediye Başkanı olmanın gururunu yaşamaktayız. Kararlılıkla sürdürürülen başarılı çalışmaları uluslararası düzeyde paylaşıldı.
<https://aleviocagi.org/bm-birlesmis-milletler-kursesinde-ilk-belediye-baskanimiz>

TEOLOJİ ve TASAVVUF :

1. NECATİ ŞAHİN - KADINCİK ANA

<https://aleviocagi.org/necati-sahin---kadincik-ana>

2. CEM EVLERİ ve İSLAM 'da İBADETHANE

<https://aleviocagi.org/cem-evleri-ve-islam-da-ibadethane>

3. On dört bin yıl gezdim... Haydar, Haydar! - Ayşe Acar

<https://aleviocagi.org/on-dort-bin-yil-gezdim...-haydar--haydar---ayse-acar-522>

4. Alevi İnanç Sistemi

Alevi İnancının temel kavramlarını sistematik analizler ile irdeleyen bu değerli çalışmanın, bugün tüyler ürpertici sorunlarla yüzleşmekte olan İslam dünyasında, siyasi, etnik ya da sosyal amaçlı yorumlardan bağımsız ve tarafsız Din Bilimi çalışmalarına önemli bir katkı sağlayacağı inancındayız. Toplumumuza onurla sunduğumuz bu değerli çalışmayı hazırlayan Prof. Dr. Erkan Yar'a teşekkürlerimizi sunarız, "Alevi İnanç Sistemi" kitabımızın inançların ve yorumların temel kavramlarını irdeleyen birçok başka çalışmayı da özendirmesini dileriz.

<https://aleviocagi.org/alevi-inanc-sistemi-519>

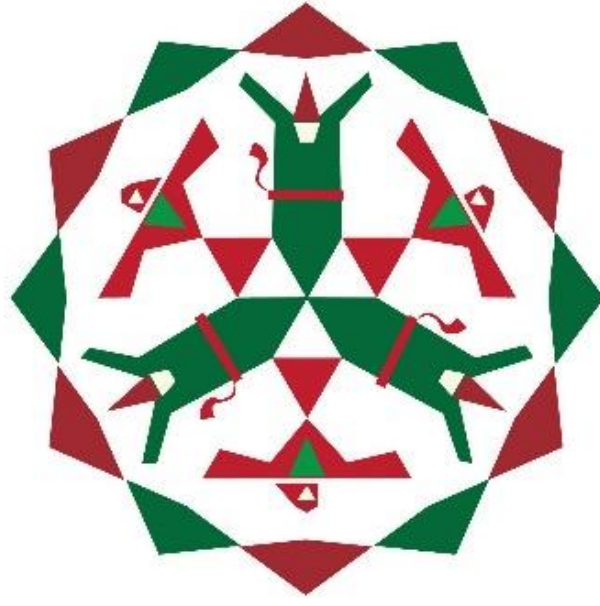

ALEVİ DÜŞÜNCE OCAĞI AİLESİNE KATILABİLİRSİNİZ

- Alevi Düşünce Ocağı'nın ADO FORUM hizmeti görüş ve önerileriniz, makaleleriniz, yorumlarınızı paylaşmak için açılmıştır. ADO web sitesi FORUM sayfalarına <http://forum.aleviocagi.org/giris-yap/?ReturnUrl%20=%2f> bağlantısından kayıt olabilirsiniz.
 - ADO VİDEO KÜTÜPHANESİ hizmetinizdedir.
- Alevi Düşünce Ocağı'nın kuruluşundan itibaren hazırladığı ve yayınladığı tüm video içeriklerine, **ADO YOUTUBE** <https://www.youtube.com/@doganbermek1736/videos> sayfasından ulaşabilirsiniz.

ADO kanalımız 2024 yılının ocak ayında 1302 kez izlenmiştir.
ADO web sitesinde yayınlanan makalelere

ADO

Alevi Düşünce Ocağı

Bu kitapçık Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi 'nin 31. Mart.2022 tarih ve 49/5 sayılı "Din veya inanca dayalı hoşgörüsüzlük, aşağılayıcı kalıp yargılamalar, olumsuz profillemeler, damgalama, ayrımcılık, şiddete teşvik ve kişilere yönelik şiddetle mücadele" kararı uyarınca yapılmış çalışmalara ADO katılımı ve raporlama süreçlerini kamuoyumuz ile paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır.

BM İHK- İnsan Hakları Konseyi karar no: 49/5; <https://undocs.org/A/HRC/RES/49/5>

This booklet has been prepared with the aim of sharing with the public the ADO participation and reporting processes in the studies carried out in accordance with the United Nations Human Rights Council Resolution 49/5 dated March 31, 2022 "Combating intolerance, negative stereotyping, stigmatization, discrimination, incitement to violence and violence against persons based on religion or belief".

UN HRC Decision no: 49/5; <https://undocs.org/A/HRC/RES/49/5>

